

**WEB GELİŞTİRME SÜREÇLERİNİN
AYRINTILI ANALİZİ**

HAZIRLAYAN

Can CALKAN

B171306371

DANIŞMAN

**Dr.Öğr.Üyesi Halil
İbrahim Cebeci MAYIS
– 2020**

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
İŞLETME FAKÜLTESİ

WEB GELİŞTİRME SÜREÇLERİNİN AYRINTILI ANALİZİ

BİTİRME ÇALIŞMASI

Can Calkan

Bölüm: Yönetim Bilişim Sistemleri

“Bu çalışma / 20.. tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği / Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATİ	İMZA

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR LİSTESİ	
ŞEKİLLER TABLOSU	
ÖZET.....	
ABSTRACT.....	
GİRİŞ.....	1
BÖLÜM 1 : DÜNDEN GÜNÜMÜZE WEB.....	2
1.1. İnternet Kavramı.....	2
1.2. Web Kavramının Tanımı	2
1.3. Web Kavramının Ortaya Çıkışı ve Gelişimi	3
1.3.1. Web 1.0	3
1.3.2. Web 2.0	4
1.3.3. Web 3.0	4
BÖLÜM 2: ANA HATLARIYLA WEB GELİŞTİRMESİ	6
2.1. Web Geliştirme İçin Gerekli Hizmetler	6
2.1.1 Domain Adı	6
2.1.2 Hosting	6
2.2. Web Sitesi Oluşturma Yöntemleri.....	7
2.2.1 Kodlama Yöntemiyle Web Sitesi Oluşturma	7
2.2.2 WordPress ile Web Sitesi Oluşturma.....	7
2.2.3 WordPress ile Web Sitesi Oluşturma.....	7
2.3. En Popüler Diller	7
2.3.1 Html	7
2.3.2 Css.....	8
2.3.3 JavaScript	10
2.3.4 Php	11
2.3.5 Python Django	11
2.3.6 Asp	11
2.4. En Popüler Geliştirme Platformları	12
2.4.1 Visual Studio Code	12
2.4.2 GitHub Pages	13
2.4.3 WordPress	14
2.4.4 Wix.....	15
BÖLÜM 3: SİTE TASARIMI.....	18

3.1. Yazılar.....	18
3.2. Renk.....	20
3.3. Menüler.....	21
3.4. Mobil Ara Yüz.....	22
3.5. Minimalist Yaklaşım.....	24
3.6. Logo Tasarımı	25
3.7. En Çok Yapılan Geliştirici Hataları.....	26
3.7.1 Abartılı Pop-up Kullanımı.....	26
3.7.2 Hatalarla Dolu Linkler	26
3.7.3 Hatalı Bağlantı Renkleri Kullanma	27
3.7.4 Abartılı Reklamlar	27
3.7.5 Yüksek Yükleme Süreleri	27
3.7.6 Sürüm Yedekleri Almadan Geliştirme Yapma.....	28
3.8 Arama Motoru Optimizasyonu.....	28
3.8.1Arama Motorları ve Çalışma Prensipleri	28
3.8.2Arama Motoru Optimizasyonu.....	29
3.8.3Arama Motoru Optimizasyonu Adımları.....	29
BÖLÜM 4: WORDPRESS VE WIX PLATFORMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI	30
4.1 Hizmetler.....	30
4.2 Geliştirme Opsiyonları.....	32
4.3 Mobil Ara Yüz.....	35
4.4 Arama Motoru Optimizasyonu.....	37
4.5 Teknik Destek.....	38
4.6 Maliyet	39
SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	40
KAYNAKÇA	41

KISALTMALAR LİSTESİ

WEB	: Ağ
WWW	: World Wide Web (Dünya Çapında Ağ)
DSL	: Digital Subscriber Line (Dijital Abone Hattı)
HTML	: Hypertext Markup Language(Hiper Metni Biçimlendirme Dili)
Api	: Application Programming Interface(Uygulama Programlama Ara Yüzü)
XML	: Extensible Markup Language(Genişletilebilir İşaretleme Dili)
AJAX	: Asynchronous JavaScript and XML(Eşzamansız JavaScript ve XML)
IP	: Internet Protocol (İnternet Protokölü)
CSS	: Cascading Style Sheets(Basamaklı Stil Şablonu)
PHP	: Hypertext Preprocessor (Hiper Metin Önışlemcisi)
JS	: JavaScript Programlama Dili
App	: Application (Uygulama)
yy	: Yüzyıl

ŞEKİLLER TABLOSU

Şekil 1. Web 1.0 Örneği Yahoo	3
Şekil 2. Web 2.0 Örneği MySpace	4
Şekil 3. Web 3.0 Örneği Amazon.....	5
Şekil 4. Web 1.0'dan Web 3.0'a kadar olan süreçte gerçekleşen değişiklikler	5
Şekil 5. Örnek Bir Html Kod Parçası	8
Şekil 6. Örnek Bir Css Kod Parçası.....	9
Şekil 7. Örnek Bir JavaScript Kodu ve Sağladığı Etkileşim	10
Şekil 8. Visual Studio Code Ara Yüzü	12
Şekil 9. GitHub Pages Ara Yüzü.....	13
Şekil 10. Wix Editor Ara Yüzü	18
Şekil 11. Wix Dashboard Ara Yüzü	18
Şekil 12. Adobe Color Ara Yüzü	21
Şekil 13. Alt Gezinme Çubuğu Örneği.....	24
Şekil 14. Wix App Market	34
Şekil 15. Plugin Ekleme Ekranı	34
Şekil 16. Wix Mobil Ara Yüzü Tasarımı	36
Şekil 17. WordPress Mobil Ara Yüzü Tasarımı	36

ÖZET

Bu bitirme çalışmanın amacı son kullanıcı deneyimini daha iyi getirmek amacıyla web geliştiricinin kişinin neleri yapması ve neleri yapmaması gerektiği konusundaki bilgi ve tecrübelerini ve teorik araştırmalarını sizlere sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Web Sitesi, Tasarım , Optimizasyon

ABSTRACT

The purpose of this graduation study is to present you my knowledge and experience and theoretical research on what the web developer should do and what should not be done in order to better improve the end user experience.

Keywords : Web Site, Design , Optimisation

GİRİŞ

Bugün 21. Yy’de vaktimizin çoğunu internet sitelerinde bir şeyler arayarak keşfederek, o sitelerde içerik üreterek ve tüketerek geçirmekteyiz. Bugün dünya üzerinde yaklaşık 1,7 trilyon internet sitesi bulunmaktadır. Her 1 saniyede ortalama 4 internet sitesi daha çevrimiçi olmaktadır. İnternet her geçen saniye daha fazla siteye ev sahipliği yapmaktadır

İnternetteki her site kullanıcıların ilgisini çekmek için büyük bir yarış içeresindedir. Bu sitelerin pek çoğu diğer sitelerle benzer içeriktedir. Bu yarışın kazananını daha iyi arama motoru optimizasyonu yapılmış, tasarımı daha şık ve konsepte uygun ve son kullanıcı arayüzü daha kullanışlı olan siteler olacaktır

Her gün internette gezerken onlarca sekme açıp pek çok siteye girip çıkıyoruz. Bazı sitelerin tasarımı göze hoş gözüktüyor ve aradığımız içeriğe kolaylıkla ulaşabiliyoruz. Ancak bazı sitelerin tasarımı göze hoş gelmiyor ve aradığımız içeriğe kolayca ulaşamıyoruz. Bu sebeple çalışırken ekranın başında daha fazla zaman harcıyoruz. Sitelerin yapım aşamasında yapılan doğru veya yanlış tercihler son kullanıcı deneyiminde olumlu ve olumsuz anlamda pek çok fark yaratmaktadır.

Güzel web sitesi örneklerinde web geliştiricisi bu farkı oluşturan etmenlere dikkat ederek geliştirme sürecini yürütürken kötü web sitesi örneklerinde web geliştiricisinin bu farkı oluşturan etmenlere dikkat etmediği gözlenmektedir.

BÖLÜM 1:DÜNDEN BUGÜNE WEB

1.1 İnternet Kavramı

İnternet dünya genelinde bilişim sistemlerinin birbiriyle iletişim kurmasını sağlayan geniş alan ağıdır. İnternetin omurgasını birçok yüksek bant genişliğinde veri hattı içerir. Bu yüksek bant genişliğindeki veri hatları verileri web sunucuları ve İnternet servis sağlayıcılarına dağıtan internet merkezine bağlanır.

İnternet servis sağlayıcılar sizinle internet arasında bir köprü görevi görür. İnternet servis sağlayıcısına erişimimiz olmadığı takdirde bu geniş alan ağına bağlanamayız. Çoğu internet servis sağlayıcı DSL veya fiber kablo aracılığıyla geniş bant interneti kullanıcılara ulaştırır.

İnternetin ilk ortaya çıktığı zamanlarda insanlar kişisel bilgisayar ve bir çevirmeli modem kullanarak internet erişimine ulaşırlardı. İnternette geçirilen süre boyunca dönemine göre oldukça pahalı olan bu yöntem DSL ve kablo modemlerin gelmesiyle kapandı. Artık insanlar her zaman internete bağlı hale geldi. Bu internetin yaygınlaşmasını insanların internette daha fazla zaman geçirmesini ve web sitelerinin insanların hayatına girmesini sağladı.[1]

Cep telefonlarının akıllanması ve hücresel ağ sistemlerinin telefonlarda yaygınlaşması sayesinde insanlar artık sürekli ceplerinde taşıdıkları cihazlarla internete girebilir hale geldi .Bu internet kullanımını arttırmış ve internetin nerdeyse dünyanın tamamına erişmesini sağlamıştır.

1.2 Web Kavramının Tanımı

İngilizceden dilimize çevirisi örümcek ağı olan web kelimesi bilişim literatüründeki anlamı internette yayınlanan birbiriyle bağlantılı Hiper metin elemanlarından oluşan bir

bilgi sistemidir. İnterneti birbirine bağıladığı için örümcek ağından esinlenilerek bu ad verilmiştir. [2].

1.3 Web Kavramının Ortaya Çıkışı ve Gelişimi

İlk web sayfası Cern Projesinde çalışan Tim Berners-Lee tarafından 6 Ağustos 1991 yılında <http://info.cern.ch/hypertext/WWW/TheProject.html> adresinden yayınlanmıştır.

Site HTML diliyle yazılmıştır. Kullanıcıyla etkileşimi oldukça sınırlıdır.

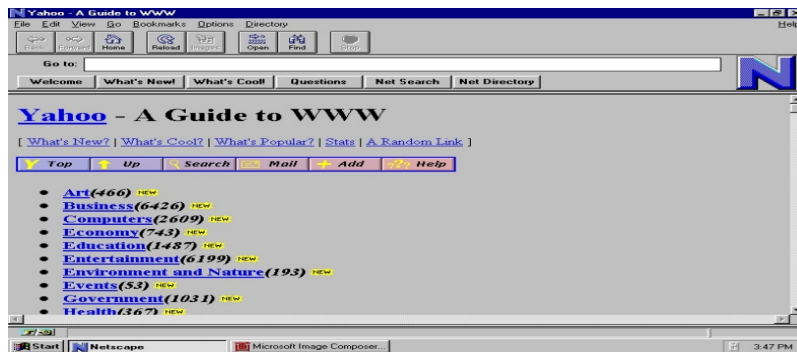
Bugünkü web sayfalarıyla aralarında büyük bir uçurum vardır.

Web kavramı 1991'den günümüze büyük değişiklikler geçirmiştir. Teknolojinin gelişmesi ve internetin insanların hayatlarına etkisinin artması web kavramını büyük bir değişime sürüklemiştir. [3].

1.3.1 Web 1.0

Web 1.0 kullanıcıların sadece bilgiyi alabilen taraftalardı. Web sayfasındaki içerik kullanıcılar tarafından okunabiliyordu, web sayfasındaki programlar ve dosyalar indirebiliyordu ancak web sitesinin tüm kontrolü içeriği sağlayan sunucuya aitti. HTML tabanlı olan Web 1.0'da sunucu mimarisi daha etkendi. Bugünkü gibi görsel tasarımlardan ziyade tamamen yazıdan oluşan bir yapı dikkat çekiyordu. Sayfalar için klasör hiyerarşileri kullanılıyordu. [3].

Şekil 1 Web 1.0 Örneği Yahoo

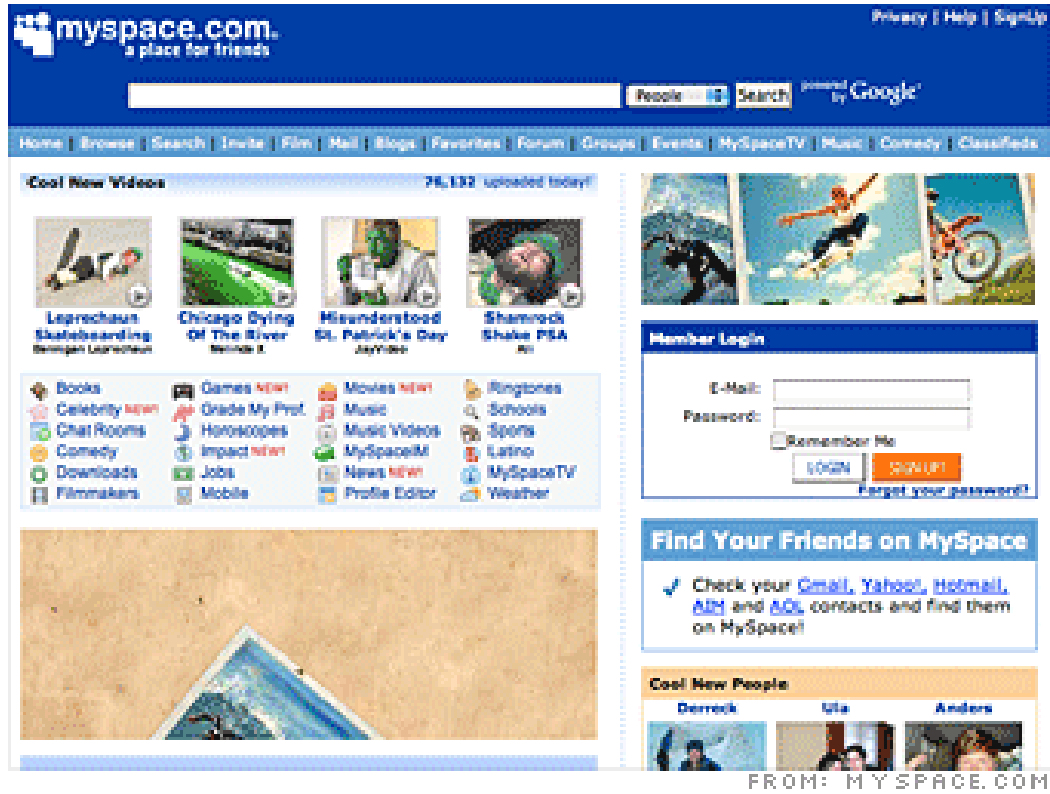

Kaynak: (w3.org)

1.3.1 Web 2.0

Web 2.0’da kullanıcılar artık hem siteyle hem de diğer kullanıcılarla etkileşime girmeye başlamışlardı. Kullanıcılar artık web sitelerinde içerik tüketicisi değil aynı zamanda içerik üreticisi de olmuşlardı. Sitelerin genelinde video ses ve resim içeriği ciddi derecede artmıştı. Kullanıcıların içerik oluşturması pek çok konuda herkese açık büyük bilgi kütüphanelerinin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Web 2.0’la birlikte AJAX, XML,BLOG ,Wiki, Api gibi teknolojiler daha çok kullanılmaya başlanmıştır. [3].

Şekil 2 Web 2.0 Örneği MySpace

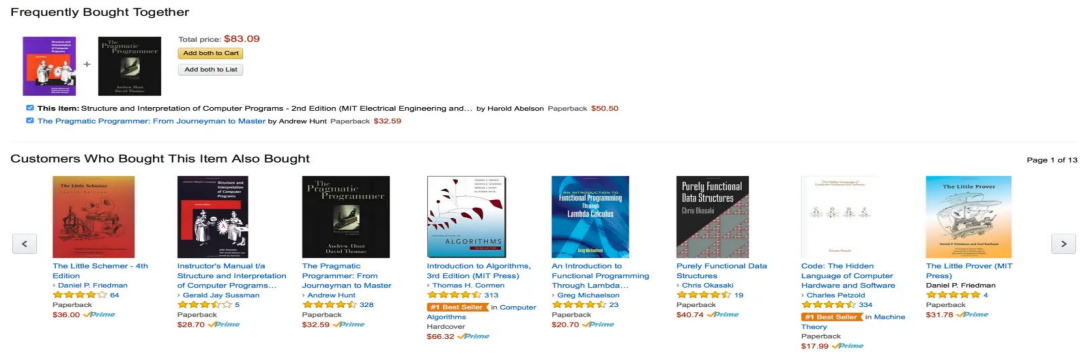
Kaynak: (archive.fortune.com)

1.3.2 Web 3.0

Web 3.0’da kullanıcıların makinelerle konuşmasının yanı sıra makinelerin de diğer makinelerle konuşacağı öngörülmektedir. Yani makineler kullanıcının istediği bilgiyi direk kullanıcıya vermek yerine diğer makinelerle konuşarak ve kullanıcıyı analiz ederek ona uygun optimum bilgiyi sağlamaya çalışacaktır. Makinelerin diğer makinelerle

konusabilmesi için semantik web yani web 3.0 geliştirilmiştir.[3]

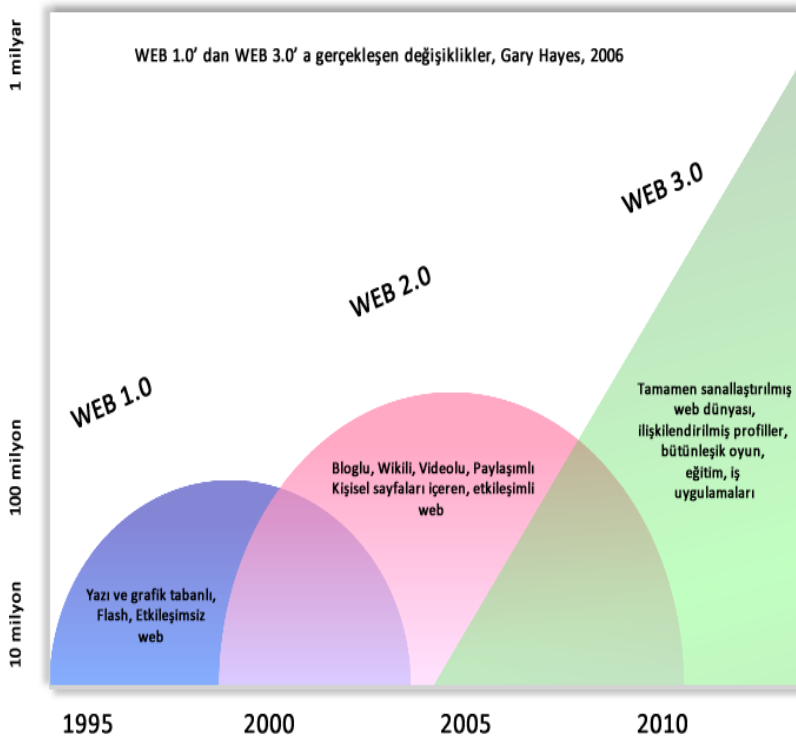
Şekil 3 Web 3.0 Örneği Amazon

Kaynak: (blockgeeks.com)

Kısaca toparlamak gerekirse Web 1.0'la yazı tabanlı kullanıcı etkileşiminin az olduğu, kullanıcıların sadece sitedeki bilgiyi alabildiği, tasarım detaylarının çok az olduğu web kavramı kullanıcı etkileşiminin çok değerli olduğu, kullanıcıların bilgiyi almaktan öte bilgiyi ürettikleri ve diğer tüm dünyadaki kullanıcılarla ortak bilgi kütüphaneleri oluşturduğu, tasarım ve görselliğin çok değerli olduğu bir yapıya bürünmüştür.

Şekil 4 Web 1.0'dan Web 3.0'a kadar olan süreçte gerçekleşen değişiklikler

Kaynak: (JENKINS,2010)

BÖLÜM 2: ANA HATLARIYLA WEB GELİŞTİRMESİ

2.1. Web Geliştirmesi için Gerekli Hizmetler

2.1.1 Domain Adı

Domain yani alan adı bir internet sitesinin internet üzerindeki adıdır. Kullanıcılar bu alan adını arama motorlarına ya da adres çubuğuna yazarak siteye erişim sağlarlar. Bilgisayarlar 192.168.2.1 gibi IP adresleri kullanırlar. Bu adresler de sitelere ulaşmak için kullanılabilir ancak bu adresler uzun ve akılda kalması zordur. Her gün onlarca internet sitesine girdiğimizi düşünürsek her birinin IP adresini aklınızda tutmamız neredeyse imkansızdır. Bu sebeple akılda kalıcı alan adı adları kullanılır. Alan adları belli süreli lisansla satın alınırlar. Bazı ücretsiz alan adı sağlayan siteler olsa da ticari ve profesyonel kullanımlara uygun değildirler.[4]

Domain adlarının ayrıca birer uzantısı bulunur. Bu sitenin temsil ettiği kurum kuruluş veya tüzel kişiliğe göre değişiklik gösterir. Ticari şirketler için üretilmiş olmasına rağmen neredeyse internetin tamamında Commercial (ticari) kelimesinin kısaltması olan .com kullanılmaktadır. Government (hükümet) kelimesinin kısaltması olan .gov devlet kuruluşlarında kullanılmaktadır. Education(eğitim) kelimesinin kısaltması olan .edu eğitim kurumlarında kullanılmaktadır.

2.1.2 Hosting

Host İngilizce 'de ev sahibi anlamına gelir .Bilişim literatüründeki anlamı internet üzerinden erişim için veri depolamaktır. İnternet sitemizin barındırdığı resim, müzik, belge, yazı , video ve diğer bütün dosyalara diğer internet kullanıcılarının erişebilmesi için bu dosyaların sunucu olarak kullanılan bir bilgisayarda depolanması gerekir. Kişisel bilgisayarlarla da bu yapılabilir ancak sürekli açık kalması gerektiği için maliyeti bu iş için özelleştirilmiş bilgisayarlara göre daha yüksek olacaktır.

Ayrıca sunucu güvenliği de oldukça önemlidir. Kötü niyetli hackerler sunucuya erişerek internet sitemizdeki içeriği silebilir veya site içeriğini kendi amaçları doğrultusunda manipüle edebilirler. Bu yüzden Hosting konusunda profesyonel hizmet veren firmalardan destek alınmalıdır. Bu işi dünya genelinde pek çok firma yapmaktadır.

Google Amazon gibi dev firmalar yüzbinlerce diskten oluşan devasa sunuculara sahiptirler. Bu firmalar dışında da hosting konusunda tonlarca alternatif vardır.

Artık günümüzde Wix, GoDaddy gibi internet sitesi oluşturma platformları hosting hizmetini diğer hizmetlerle birlikte sağlamaktadır. Bu internet sitesi oluşturma platformlarını kullananlar hosting için ayrı firmalarla çalışmak zorunda kalmamaktadırlar

2.2 Web Sitesi Oluşturma Yöntemleri

2.2.1 Kodlama Yöntemiyle Web Sitesi Oluşturma

Bu yöntem biraz daha eski olmasına rağmen, eğer kodlama bilginiz iyiye veya kodlama bilgisi iyi bir web sitesi tasarımcısıyla çalışıyorsanız herhangi bir platforma bağlı kalmamak açısından en ideal yöntemdir. Bu yöntemi genellikle bugün çok büyük firmalar gizlilik endişesi duydukları için tercih etmektedirler.

2.2.2 WordPress ile Web Sitesi Oluşturma

Bu yöntem şu an dünyada en sık kullanılan yöntemdir. WordPress internet sitesi yönetimi platformu olarak pazara çok erken girdiği için sektör genelinde çok büyük bir standart haline gelmiştir. İçerisinde çok fazla uzantı tema desteği vardır. Belgelendirme olarak rakiplerine göre ciddi avantajları vardır.

2.2.3 Web Sitesi Oluşturma Platformları ile Web Sitesi Oluşturma

Bu platformlar sizlere önceden oluşturulmuş şablonlarla kodlama bilgisine ihtiyaç duyulmadan ihtiyacınıza uygun internet sitesini tasarlamaya ve üzerinde platformun öngördüğü derecede değişiklik ve özelleştirme yapmaya izin verir. En bilinenleri Wix ve GoDaddy platformudur.

2.3 En Popüler Diller

2.3.1 Html

Html'in açılımı Hyper Text Markup Language (Hiper Metin Biçimlendirme Dili) şeklindedir. Tim Berners- Lee tarafından icat edilmiştir. Html bir programlama dili değildir. Html sitedeki yazı, görsel video gibi öğelerin sayfa içine yerleştirilmesi ve kullanıcının isteği doğrultusunda konumlandırılmasını sağlar .Ayrıca Html ile

oluşturulmuş sayfaların web tarayıcısında düzgün bir şekilde görülmesini ve arama motorlarının site hakkında bilgi almasını sağlar. Html için yazılmış özel editörler olsa da Html dilini kullanmak için bunlara ihtiyacınız yoktur. İhtiyacınız olan tek şey not defteri gibi her bilgisayarda bulunan basit bir yazı editördür.

Html'in son sürümü Html 5'tir. Html dili pek çok elemente sahiptir. Html'de bu element açılış ve kapanış etiketleriyle kontrol edilir. **<h1>Ana Başlık</h1>** şeklinde.

Html tasarım anlamında oldukça kısıtlıdır. Html'in bu kısıtlı tasarım açığını Css kapatır.

Html ile Css bu sebeple ayrılmaz iki parça gibidirler. [5]

Şekil 5 Örnek Bir Html Kod Parçası

```
<div class="resume">
  <div class="resume_left">
    <div class="resume_profile">
      
    </div>
    <div class="resume_content">
      <div class="resume_item resume_info">
        <div class="title">
          <p class="bold">Can Calkan</p>
          <p class="regular">Designer</p>
        </div>
        <ul>
          <li>
            <div class="icon">
              <i class="fas fa-map-signs"></i>
            </div>
            <div class="data">
              İstanbul, Denizli <br /> Turkey
            </div>
          </li>
          <li>
            <div class="icon">
              <i class="fas fa-mobile-alt"></i>
            </div>
            <div class="data">
              +905546443862
            </div>
          </li>
          <li>
            <div class="icon">
              <i class="fas fa-envelope"></i>
            </div>
            <div class="data">
              cancalkaniletisim@gmail.com
            </div>
          </li>
        </ul>
      </div>
    </div>
  </div>
</div>
```

Kaynak: (Bu benim kendim için hazırladığım web sitemin Html kodundan bir parçadır.)

2.3.2 Css

Css'in açılımı Cascading Style Sheet (Basamaklı Stil Sayfaları) şeklindedir. Html web sayfasındaki yazı, görsel video gibi öğelerin sayfa içine yerleştirilmesi ve kullanıcının isteği doğrultusunda konumlandırılmasını sağlarken Css de sayfa düzenlerini, yazı fontlarını ve renklerini, arka plan rengini belirler. Css Html'in oluşturduğu omurgayı evin

içini tasarlayan bir iç mimar gibi girilen komutlara göre tasarlar.

CSS web sayfalarına stil getirme işini Html öğeleriyle etkileşime girerek gerçekleştirir.

Aşağıdaki paragraf oluşturmak için kullanılan html kodunun tasarımı içi onun bir altındaki Css kodunu kullanabiliriz. Bu kodda fontun şeklini ve rengini tasarım ihtiyaçlarımıza göre değiştirebiliriz.[6]

<p> Bu bir paragraftır</p> HTML KODU

p {color:blue; font-weight:bold;} CSS KODU

p{ color:red; font-weight:normal ;} CSS KODU

Yukarıdaki 2 CSS kodu da Html'deki paragraf elementinin stilini değiştirmektedir.

İlk kod paragrafı mavi ve kalın yazı tipli yaparken ikinci kod paragrafı kırmızı ve normal yazı tipli yapmaktadır

Şekil 6 Örnek Bir Css Kod Parçası

```
styles.css > .resume .resume_right .bold
1  @import url("https://fonts.googleapis.com/css?family=Montserrat:400,500,
2
3  * {
4      margin: 0;
5      padding: 0;
6      box-sizing: border-box;
7      list-style: none;
8      font-family: "Montserrat", sans-serif;
9  }
10
11  body {
12      background: #585c68;
13      font-size: 14px;
14      line-height: 22px;
15      color: #555555;
16  }
17
18  .bold {
19      font-weight: 700;
20      font-size: 20px;
21      text-transform: uppercase;
22  }
23
24  .semi-bold {
25      font-weight: 500;
26      font-size: 16px;
27  }
28
29  .resume {
30      width: 800px;
31      height: auto;
32      display: flex;
33      margin: 50px auto;
34  }
```

Kaynak: (Bu benim kendim için hazırladığım web sitemin Css kodundan bir parçadır.)

2.3.3 JavaScript

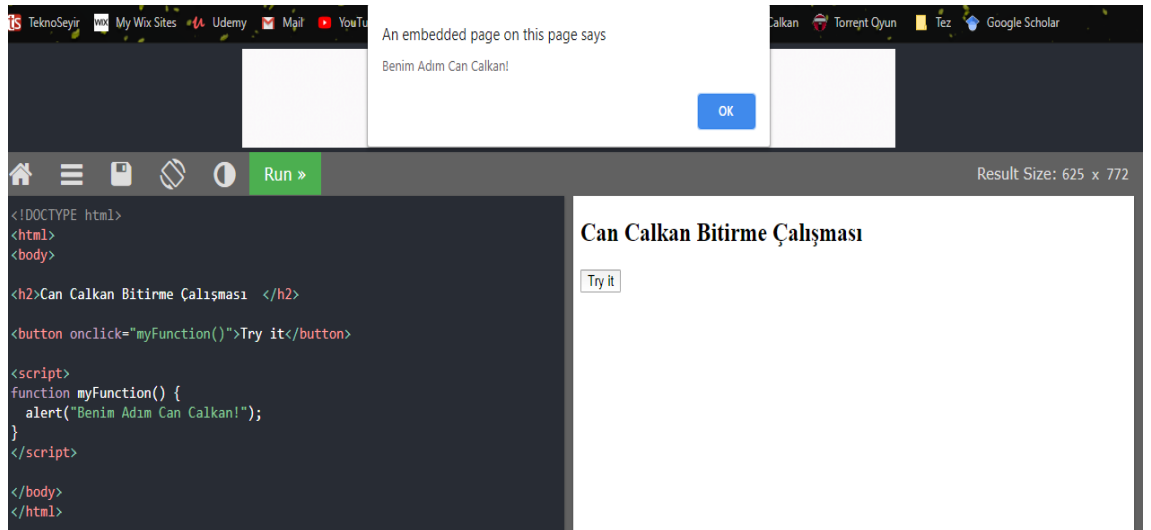
JavaScript web geliştirmede en çok rağbet gören dillerdendir .Netscape bünyesinde alışan Branan Eich 1995 yılında bu rağbet gören dili yaratmıştır. İsmi JavaScript olmadan önce LiveScript idi. Java Oracle bünyesinde yazılmıştır ve JavaScript ile aynı dil değildir. Java daha genel amaçlı bir programlama dili iken JavaScript ise web sayfalarının kullanıcıyla olan etkileşimini artırmak amacıyla yazılmış bir dildir.

JavaScript 'in alametifarıkası derleyici kullanmasına gerek duymayıp Html ile yorumlanabilmesidir.

JavaScript kodları HTML kodlarının içine gömülür. JavaScript sitelerin Html kodunda <header> etiketlerinin içinde <script> etiketi açılarak yazılır.

JavaScript diğer dillerin aksine öğrenmesi çok daha kolay bir dildir. Hataları bulmak da oldukça kolaydır. JavaScript tek platforma bağlı çalışmaz .Pek çok platformda ve tarayıcıda çalışır. Diğer yazılım dilleri kadar sisteme yk bindirmez. Bu da onun daha hızlı çalışmasını sağlar.2019 yılında yapılan bir araştırmaya göre dünya genelindeki web sitelerinin %95'i JavaScript kullanmaktadır. [7]

şekil 7 rnek Bir JavaScript Kodu ve Sağladığı Etkileşim

Kaynak: (W3Schools.com,2020.)

2.3.4 Php

Php dilinin ilk açılımı Personal Home Page (Kişisel Anasayfa) idi .Ancak bu açılım yerini HyperText PreProcessor (Hiper Metin Ön İşlemcisi) açılımına bırakmıştır. Php dünya genelinde oldukça yaygın bir kullanıcı kitlesi olan Html'in içine yazılabilen bir dildir. JavaScript ile ayrıldığı nokta ise JavaScript 'in kullanıcının tarayıcısında çalışması Php'nin ise sunucuda çalışmasıdır. Php ile yazılmış bir sitede php kodları sunucuda çalışır. Bu kodlara kullanıcı erişemez. Kullanıcı bu kodların sonucuna ulaşır.[8]

2.3.5 Python Django

Son yıllarda adından oldukça fazla söz ettiren Python dilinin son zamanlarda web geliştirme için kullanılan software framework (yüksek seviyeli web çatısı) Django ile web geliştirme konusunda da en çok kullanılan dil olmaya emin adımlarla gidiyor. Django ismini ünlü caz gitaristi Django Reinhardt'dan almaktadır. Django Projesi komplike yapıdaki web uygulamalarını daha kolay kullanılabilir hale getirmektir Django modüler olmayan ve yavaş web geliştirme süreçlerine karşı hızlı ve modüler web geliştirme sürecini desteklemektedir.[9].

2.3.6 Asp

Asp'nin açılımı Active Server Page (Aktif Sunucu Sayfaları) şeklindedir. Asp sunucu tarafında çalışan bir dildir. İlk versiyonu 1996 yılında Microsoft tarafından yayınlandı. Asp üzerinde çalışmak için M.icrosoft'un İnternet Information Services yazılımını kullanmak gerekir. .net Framework'ü kullanır..net Framework pek çok yazılımcının aşına olduğu bir framework olduğu için bu yönden de Asp kısmen avantajlıdır

Asp web ortamını komple bir nesne olarak algılar. Nesneye dayalı programlamayla web programlaması gerçekleştirilir. Asp kullanıcı html dosyasına request acces(erişim talebi) yollamadıkça o html dosyasını oluşturmaz. Bu da yerden ve işlem gücünden tasarruf sağlar.[10]

2.4 En Popüler Geliştirme Platformları

2.4.1 Visual Studio Code

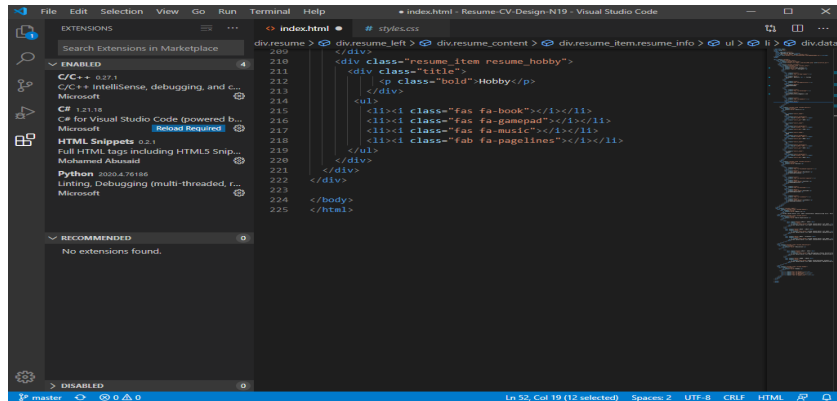
Visual Studio Code Microsoft'un geliştirdiği Windows, Linux ve macOS platformlarını destekleyen çok gelişmiş bir kaynak kodu editörüdür.14 Nisan 2016'da resmi olarak internete açıldı. Git desteği vardır. Hata ayıklama , söz dizimi belirtme kodu yazarken kodun devamını tahmin ederek tamamlama gibi özellikleri onu çok çekici yapmaktadır.

Kullanıcılar temayı, klavye kısayol düzenlerini ,geliştirme ara yüzündeki pek çok görsel şeyi kendi alıştıkları ve sevdikleri şekilde düzenleyebilirler. Visual Studio Code çok fazla uzantıya sahiptir. Bu da her bir kullanıcının yazılım geliştirme deneyimini kullanıcıya özgü yapmayı hedeflemektedir.

Çok hızlı ve tek bir platforma bağlı olmadan dünya genelinde en çok kullanılan 3 platformu desteklemesi onun kod düzenleyiciler arasında en popüler ve en sevilen seçenek olmasını sağlayan en önemli etkenlerden biri olmuştur. Pek çok dili desteklemektedir .[11]

Web geliştirme kısmında Sublime Text 'in ciddi bir üstünlüğü geçmişte olduysa da Microsoft Visual Studio Code'u sürekli yayınladığı güncellemeler sayesinde özellikle Html ve Css dilinde hem Sublime Text'e hem de diğer kod editörlere büyük bir fark atmış ve sektör standardı olmuştur.

Şekil 8 Visual Studio Code Ara Yüzü

Kaynak: (Kendim için özelleştirmiş olduğum Visual Studio Ara yüzüm)

2.4.2 GitHub Pages

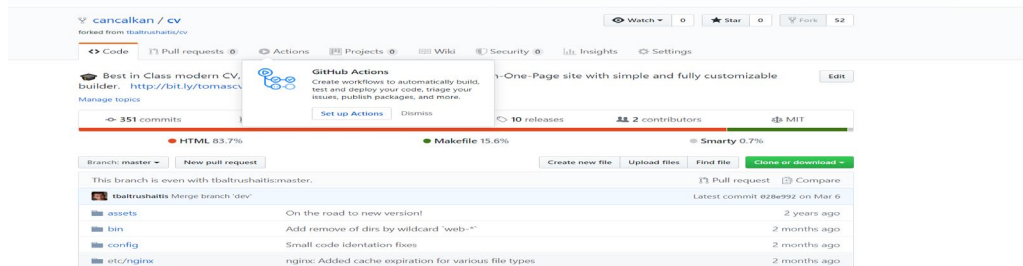
GitHub yazılım geliştirme projeleri için bulut depolama sistemi sunan bir yazılım depolama servisi. GitHub bu dosyaları repository (depo) sistemiyle sunar. Bu depolar herkese açık olması kaydıyla ücretsiz olarak sağlanır. Özel depo almak isteyen kullanıcılar ise GitHub'a belli bir miktar para ödemek zorundadır. Bu sistemle açık kaynak kod yazılım teşvik edilmektedir.

Kullanıcılar diğer kullanıcıların yazdığı projeleri ücretsiz bir şekilde kullanabilir üzerinde değişiklik yapabilir ve diğer kullanıcıların geliştirmesi için onlar da başka kullanıcılarla paylaşabilir. Yazılım öğrenmeye yeni başlayan kullanıcılar da bu sayede dünya genelinde çok büyük bir şablon ve kaynağa ulaşmış olur. Bugün pek çok şirket yazılımcı işe almadan önce GitHub hesaplarında yaptığı çalışmalara bakmaktadır. GitHub yazılım anlamında büyük bir sektör standarttı olmuştur.

GitHub Pages 2008 yılından itibaren GitHub prensipleri doğrultusunda kullanıcılarına hosting sağlayan bir platformdur. Site içeriği git sözlüğünde saklanır. GitHub Pages Jekyll isimli blog oluşturucu ile entegre biçimde çalışır.

GitHub Pages size .io domainini de ücretsiz verir .GitHub Pages de GitHub ekosistemiyle aynı depo sistemini kullanır. Yani kendi sitenizi eğer açık kaynak kodlu paylaşmak istemezseniz sistem sizden ücret talep eder. GitHub Pages 'in hosting servisini kullanan tüm açık kaynak kodlu sitelerin içeriğine erişebilir derseniz kendiniz için bu siteleri şablon olarak da kullanabilirsiniz .GitHub'ın ayrıca bir masaüstü yazılımı da bulunmaktadır. Ancak platformu kullanmak için bu yazılımı kurmak zorunda değildir. Arzu edilirse kendi internet sitesinden de kullanılabilir. [12]

Şekil 9 GitHub Pages Ara Yüzü

Kaynak: (Benim GitHub Pages Depom)

Ücretsiz sürümü kullandığım için benim yazdığım ve başka kullanıcılardan aldığım kodları başka birisi aynı şekilde alabilir ve kullanabilir.

2.4.3 WordPress

WordPress Php diliyle kodlanmış MySql veri tabanı bağlantısı destekleyen açık kaynak kodlu içerik oluşturma ve düzenleme sistemidir. 27 Mayıs 2003'te Matt Mullenweg ve Mike Little önderliğinde yayınlandı.

WordPress çoğu kullanıcı tarafından Panel gibi Web hosting uygulamalarının içine yüklenerek kullanılmaktadır. WordPress ücretsiz bir şekilde kullanılabilse de ücretsiz kullanımlarda eklenti desteğine erişilmemekte ve .wordpress.com domaini dışında domain bağlatılamamaktadır.

WordPress ilk çıkış yaptığı zamanlarda bir blog yayınlama ve oluşturma servisi olarak düşünülse de çevrimiçi mağaza sisteminin gelişmiş olması , kullanıcı kitlesinin platformu çok beğenip hem çevrelerine anlatarak WordPress kullananların sayısını arttırması hem de açık kaynak kodlu bu platform için yeni içerik oluşturma şablonları yaratmaları WordPress 'in sadece blog yayınlama ve oluşturma servisi olarak kalmamasını sağladı.

WordPress'i belki de en çok öne çıkaran özellik Tema desteği ve marketidir. WordPress sitenin tasarım ve işlevselliği için kullanıcıyı devasa tema galerisinin içinde bırakır.

Pek çok büyük tasarım şirketi Envato gibi binlerce farklı isteğe ve ihtiyaca uygun tema sunmaktadır. Kullanıcılar temanın içeriğini de temayı oluşturan kişinin imkân sağladığı ölçüde değiştirebilir. Ücretli temaların yanında WordPress 'in sunduğu pek çok genel kullanıcı ihtiyacına hitap eden ücretsiz temalar bolca mevcuttur. WordPress' teki tüm temalar WordPress standartları kullanılarak tasarlanmalıdır. Kişi kendi kodlama bilgisiyile oluşturduğu temayı standartlara uyuyorsa WordPress'e uygulayabilir veya bu tema üzerinden ticari kazanç sağlayabilir.

WordPress'i en çok öne çıkaran bir diğer özelliği ise plugin (eklenti) destekleridir . Bu eklentiler sitenin özelliklerini ve işlevselliğini arttırmaya değiştirmeye ve geliştirmeye

yardımcı olur. Staj sürecinde sıkça kullandığım PolyLang eklentisi sitenin birden çok dil desteğine sahip olmasını sağlayıp sitenin menüsüne dil değişimi butonu koymama olanak sağlıyordu. WordPress 2020 Ocak itibariyle bunun gibi 55487 eklentiye sahiptir .Bu eklentilerin bazıları ücretsiz bazıları ise ücretlidir.

Eklentilerin pek çoğunun kendine ait siteleri, eğitim videoları ve kullanıcı forumları vardır. Kullanılan market sistemi kullanıcıların o eklentinin ne kadar indirildiğini görmesine, verilen puanları görmesine, eklentinin güncellemelerini alabilmesine imkân tanımaktadır. Bu da eklenti yapan geliştiriciler ile son kullanıcılar arasındaki iletişimi güçlendirerek geliştiricilerin kullanıcıların isteklerine cevap vermesini sağlamaktadır.

WordPress 2019 yılı itibariyle 75 milyondan fazla site şu anda WordPress altyapısını kullanmakta. En çok girilen 10 milyon web sitesinin %33'ü WordPress'i kullanıyor. En çok girilen sitelerin güvenlik ve gizlilik gerekçeleriyle bu tarz sistemleri kullanmayıp web kodlama yöntemiyle site geliştirdikleri göz önüne alındığında bu hiç de azımsanacak bir sayı değildir. Hele ki diğer web sitesi oluşturma yöntemlerinin müşteri sayılarıyla WordPress' in müşteri sayısını karşılaştıracak olursak WordPress' in diğer sitelerden ayrı bir klasmanda olduğunu çok rahatlıkla söyleyebiliriz. [13]

WordPress'i diğer bütün web sitesi oluşturma platformlarından ayıran en büyük farkı dokümantasyon konusundaki zenginliğidir. WordPress ile alakalı bir şeyi İngilizce şekliyle internette arattığınızda oluşan sonuçların sayısı diğer platformlarla kıyas kabul etmeyecek kadar fazladır.

WordPress kodlama bilen kullanıcıları için tasarımı yapabilecekleri ara yüz yerine kodlamayla sitede değişiklik hakkı sunmaktadır. Özellikle PHP, Css ve Html dillerine oldukça hâkim geliştiriciler WordPress'i içine kod gömerek diledikleri şekilde geliştirme sürecini yönetebilirler.

2.4.4Wix

Wix.com 2006 yılında İsrailli geliştiriciler tarafından kurulmuş yaz bulut üzerinden web geliştirme web hosting ve domain hizmetlerini bir arada sunan bir yazılım şirkettir.

Şirketin temel prensibi kullanıcılarına olabilecek en basit web geliştirme sürecini sunmaktır. Bunu da sürükle bırak araçlarıyla ve sistemlerine entegre ettikleri eklentilerle sağlamayı amaçlarlar. Kullanıcılar Wix tarafından onlara sunulan eklentileri kullanarak web sitelerine sosyal ekilesim sağlayabilirler.

Wix finansmanının freemium denilen iş modeli üzerine kurmuştur. Kullanıcılara denemeleri için tüm özellikleri ücretsiz sunar. Kullanıcılar oluşturdukları siteleri wixsite.com domainiyle yayınlatabilir. Ancak Premium hesaba geçilmezse sitede sürekli reklamlar göstermeye başlar. Bunlardan kurtulmanın yolu kişinin kullanım amacı ve bütçesine göre bir paket seçmesidir. Ticari kullanım ve kişisel kullanım olarak paketler ikiye ayrılır. Ticari paketlerin içerisinde kurumsal e posta e ticaret sistemi gibi özellikler vardır ve kişisel kullanıma göre daha pahalıdır. Kişisel hesaplar ise ticari kullanımda da olan domain web hosting gibi servislere sahiptir.[14]

Wix WordPress gibi sektör standarttı olmuş bir rakibinin olduğunun farkındadır. WordPress 'in güçlü olduğu konularda onunla rekabet etmek yerine WordPress 'in cevap vermekte zorlandığı düşük ücret beklentisi olan ve Web sitesi konusunda deneyimsiz müşteri potansiyeline odağını kaydırmıştır. Fiyatları yeni müşteriyi cezbetmek için oldukça avantajlıdır. Diğer firmalardan sadece Web Hosting hizmetine ödenen ücretlere Web Hosting 1 senelik domain adı ve kendi tasarım ara yüzünü sunmaktadır.[15]

Sistemde iki tip site hazırlama yöntemi mevcuttur. Bunlardan daha yeni kullanıcı dostu olanı. Wix ADI Editor size kurmak istediğiniz site hakkında ne tür bir site oluşturmak istediğiniz sitenin tipini, ismini, türünü, grafik zevkiniz hakkında ayrıntılı sorular sorarak siteyi sizin için bir yapay zekanın hazırlamasını sağlar. Yeni başlayanlar için gayet kullanışlı olan bu editörde editörün sunmadığı değişiklikler yapmak için sitenin ana editörü olan Wix Editor'e değiştirmelidir. Wix Editor'e bir kere geçildikten sonra tekrar ADI Editor'e geri dönülemez.

Ana editör olan Wix Editor Wix 'in tüm özelliklerini sunduğu editördür. Buradan site tasarımı sürükle bırak gibi basit fare komutlarıyla ayarlanabilir. Wix Editor'un içerisinde önceden oluşturulmuş konulara kategorilere ayrılmış yüzlerce farklı şablon vardır. Bu

şablonlar WordPress temalarında olduğu kadar özelleştirme imkânı sağlamasa da pek çok kullanıcının işini rahatlıkla görebilmektedir.

Bazı ayarlamalar kullanıcı dashboardu üzerinden ayarlanmaktadır. Sitedeki kullanıcıların verileri, sitedeki aksiyonların bildirimleri gündelik Google aramadaki aranma sayıları gibi analitik veriler burada görselleştirilerek kullanıcıya sunulmaktadır. Wix ayrıca arama motoru optimizasyonu ayarlamalarını kullanıcılara çok basit bir ara yüzle nasıl yapacaklarını tek tek göstererek gerçekleştirmektedir

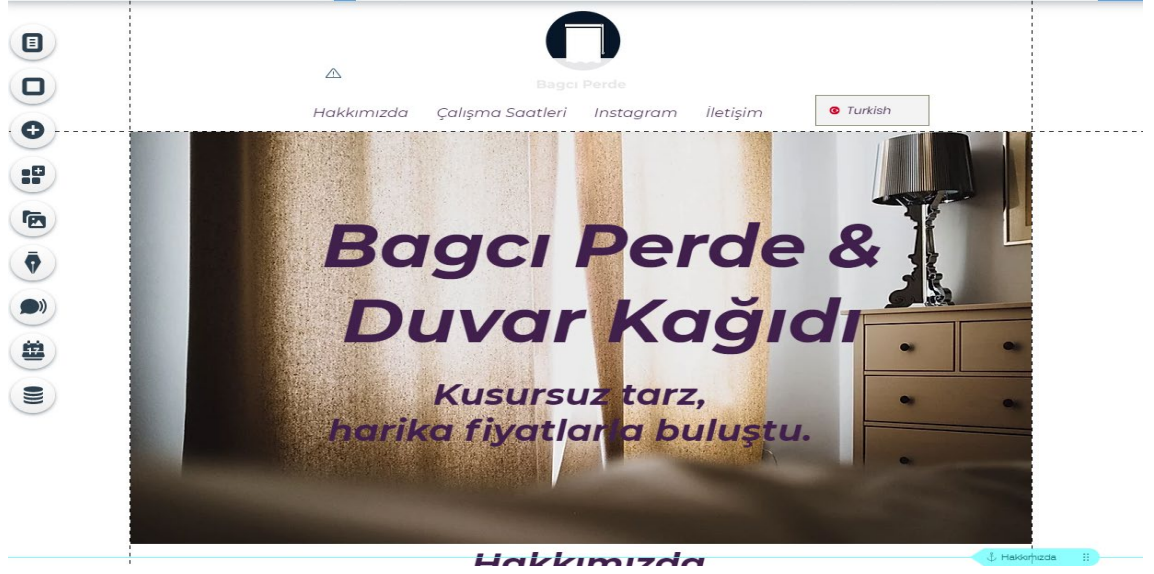
Wix pek çok özelliğini kullanıcılarla Wix App Market kısmından ulaştırmaktadır. Buradan kullanıcılar çoklu dil desteğinden tutun da sürekli güncellenen Instagram akışlarına kadar pek çok özelliği ek bir ücret edemeden edinebilirler. Ancak bazı uygulamalar sadece Premium kullanıcılara özeldir .Bu uygulamaların çoğu Wix tarafından yapılmıştır. Diğer uygulama marketlerde olduğu gibi indirilme sayıları ve uygulamaların aldığı yorumlar gözükmemektedir.[16]

Wix kodlama bilgisine güvenenler için Wix Corvid adlı kodlama sistemini de kullanıcılarına sunuyor. Node Js ve Java Script dilleriyle site editöründen yapılamayan birçok şey yapılabilir hale geliyor .Html gömmeyi de destekleyen Wix WordPress kadar ayrıntılı kod desteği sunmuyor .Platformun desteği olmasına rağmen Wix rakiplerinden bu konuda ayrılarak kendi tarzıyla kendine hedef belirlediği pazara yöneliyor.[17]

Wix Database Collections ismini verdiği bir veri tabanı sistemini kullanır. Kullanması gayet kolay olan bir sistem görüntü ve kullanım olarak çokça Excel'i andırmaktadır. Ayrıca MySql desteği de kodlama yöntemiyle kazandırılabilir

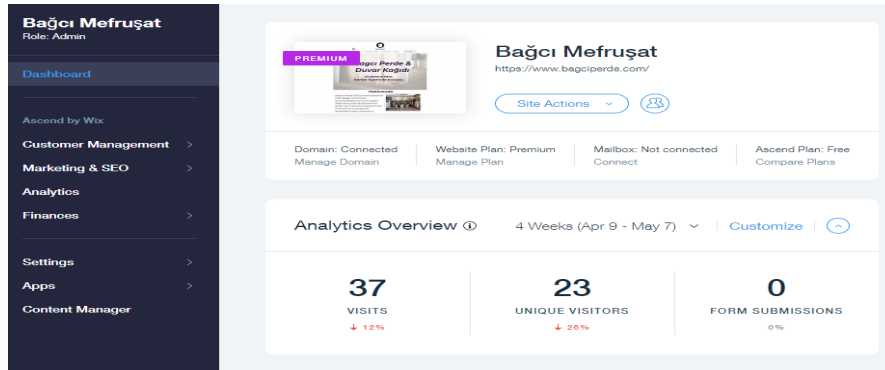
Wix sorun yaşayan kullanıcılar için çok ayrıntılı dokümanları Wix Support üzerinden paylaşmaktadır. Benim şahsen çok kullandığım ve WordPress'te de çok olmasını istediğim destek özelliği ise müşteri temsilcisinin kullanıcı arzu ederse kullanıcıyı aranması için bıraktığı telefon numarasından 5 dakika içerisinde arayıp kullanıcıya yaşadığı sorunla alakalı destek vermeleridir. Maalesef ki Wix bu desteği Türkçe olarak vermemektedir. [18]

Şekil 10 Wix Editor Ara Yüzü

Kaynak: (Tasarımını yapmış olduğum Bağcı Perde'nin internet sitesinin Wix hesabından alınmış bir görseldir.)

Şekil 11 Wix Dashboard Ara Yüzü

Kaynak: (Tasarımını yapmış olduğum Bağcı Perde'nin internet sitesinin Wix hesabından alınmış bir görseldir.)

BÖLÜM 3: SİTE TASARIMI

3.1 Yazılar

Görsel iletişimde yazının ana görevi alıcıya bilgiyi iletmektedir. Alıcı kişi okuyamadığı yazıdaki bilgiyi anlayamaz. Metnin yazı tipinin karmaşık olmaması siteyi ziyaret eden bir kullanıcının kolayca anlayabileceği sadelikte olması gerekir. Okunması zor yazı tipleri

kullanmak sitenin ulaşmak istediği kullanıcıya aktarmak istediği bilgileri aktaramamasına dolayısıyla da insanlara ulaşamamasına neden olur.

Yazı tipini ayarlarken kullanıcının dikkatinin çekilmesi istenen yerlerin kalın yapılmalıdır. Kullanıcının sitenin içerisinde etkileşime geçebileceği yazılar (linkler telefon numaraları vb.) diğer yazılarla tasarımsal olarak aynı çizgilere sahip olsa da kullanıcının bu etkileşime geçebileceği yazıyı sitedeki diğer yazılardan ayırt edebilmesi için altının çizili olması veya italik olması kullanıcıya normal yazılarla etkileşime geçebileceği yazıları ayırt etmesi konusunda kolaylık sağlar.

Yazı boyutu piksel ve nokta gibi farklı birimlerle hesaplanabilmektedir. Çoğunlukla ofis uygulamalarında karşımıza çıkan punto tabiri yazı bilimi olan tipografide en küçük ölçü birimi olan nokta anlamına gelir. Yazı boyutlarını ayarlama evrensel ölçü birimi haline gelmiştir.

Sayfa gövdeleri için 12 punto yazı tipi boyutu idealdir .Eğer yazı çok uzunsa bu 10 puntoya kadar düşürülebilir. Ancak yazı boyutunu 10 puntunun altına indirmek özellikle görme sorunu yaşayan gözlük kullanan kullanıcıların yazı okuma deneyimini kötü etkileyebilir. Sitedeki başlıklar için de sitenin sayfa büyüklüğüne ve yazı miktarına uygun bir punto ayarlanmalıdır. [19]

Satır aralığının da iyi ayarlanması kullanıcının okuma deneyiminde çok önemlidir. Satır aralığını yazı tipi boyutuyla doğru orantılı ayarlamak idealdir. Az boşluk bırakılması kullanıcının gözünü özellikle uzun metinlerde yorar. Fazla boşluk bırakılması ise kullanıcının metne odaklanmasını güçleştirir.[20]

Sitenin ana bir metin stili olmalıdır. Mümkünse tek bir yazı tipi ailesi kullanılmalıdır. Birden fazla yazı tipi ailesinin kullanılması kullanıcı gözünü yormaktadır. Yazıda kullanılan yazı tipi ailesi sitedeki grafik ve görseldeki yazı tipi ailesiyle uyumlu olmalıdır.

Sitede kullanılacak olan yazıların rengi sitenin genel tasarım hatlarına uygun olmalıdır.

Mesela sitenin arka planında mavi bir hava hâkim iken yazıları yeşil yapmak hem göze hoş gelmeyen bir tasarımın oluşmasına neden olur hem de yazıların okunabilirliğini düşürecektir. Ancak maviyle uyumlu bir renk olan beyazı yazı tipi rengimiz olarak seçersek hem göze daha hoş gelir hem de siteyi ziyaret eden kullanıcılar beyaz renkle yazılmış yazıları kolayca okuyabilir.

3.2 Renk

Görme eylemindeki en büyük unsurlardan biri gördüğümüz renklerdir. Pek çok gördüğümüz nesneyi kafamızda o nesnelerin renkleriyle kodlarız. Bu sebeple pek çok marka ve kuruluş kendilerini belli başlı renklerle özdeşleştirmeye çalışır. Apple gri bir renkle McDonald's sarı ve kırmızı bir renklerle Nvidia ise bunu yeşil ve siyah renklerle yapmaktadır.

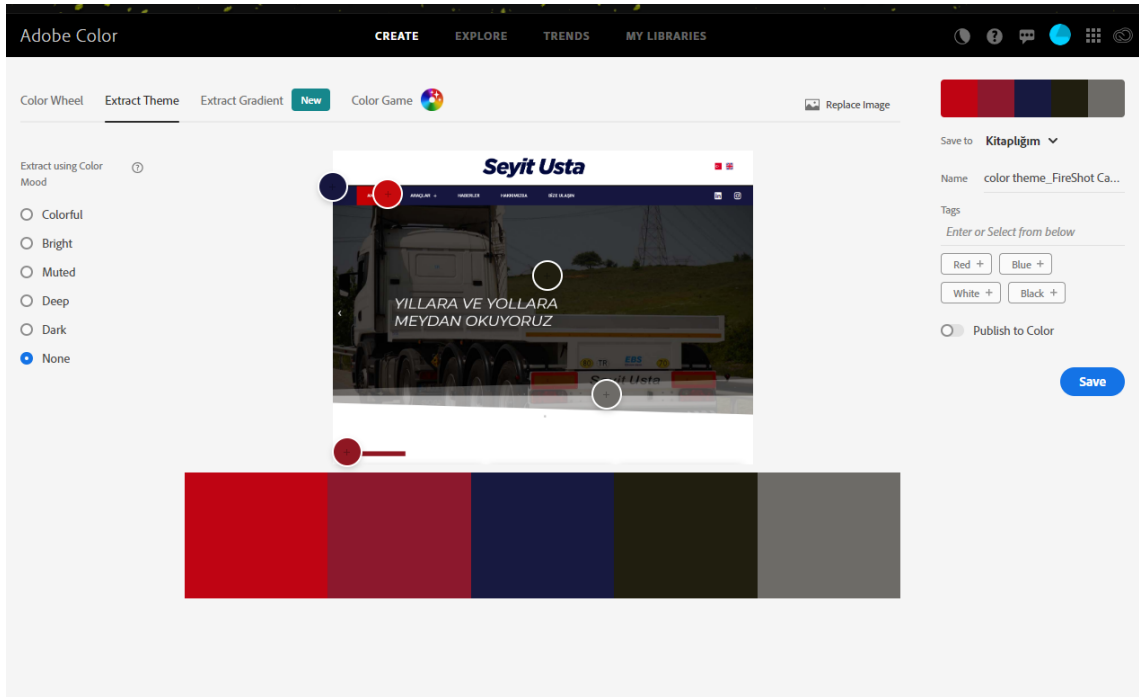
Bu yüzden bir site tasarlamadan önce sitenin amacı belirlenmelidir. Ardından siteyi kullanması hedeflenen kullanıcı kitlesinin çoğunlukla hangi yaşta olduğu, cinsiyetleri, sosyoekonomik durumları, yaşam tarzları analiz edilmelidir. Sonra bu tespitlere uygun olacak şekilde ana tasarım çizgisi ve renk paletleri belirlenmelidir. Eğer kullanıcı kitlesi genele yakınsa burada sitenin tasarlanma amacına göre hareket edilmelidir

Örneğin eğer video oyunları oynayan oyuncu kitlesine oyuncu ekipmanları satmak için bir site tasarlanıyorsa konseptte ve kitleye uygun iddialı ve canlı renkler seçilmelidir. Eğer çoğunlukla orta yaş ve üzeri insanların kullanacağı emeklilik sorgulaması sitesi tasarlanıyorsa daha yumuşak ve sade renkler seçilmesi daha doğru olur.

Bir diğer önemli husus ise renk paleti seçimidir. Gündelik hayatta nasıl giydiğimiz kıyafetlerin renklerinin uyumlu olmasına özen gösteriliyorsa web sitesi tasarlarken de aynı şekilde özen gösterilmelidir. Birbiriyle uyumsuz renkler kullanmaktan kaçınılmalıdır. Logo renkleri metin renkleri kullandığımız görsellerin renklerinin hepsi bir bütün olarak düşünülmeli ve tüm bu renklerin birbiriyle mümkün olduğu kadar çok uyumlu olması sağlanmalıdır.

Sitemizin temasına ve kitlesine uygun bazı renkleri kararlaştırdıktan sonra renk paleti kartelası oluşturabilen siteler aracılığıyla sitemizin temasına ve kitlesine uygun renkleri oluşturabiliriz. Bu sitelerden en çok kullanılanı Adobe Color sitesidir. Tasarım programları konusunda Photoshop ve İllustrator gibi programlarıyla sektör standartlarını yıllardır belirleyen Adobe Color sitesiyle sadece renk paleti oluşturmakla kalmayıp ayrıca yüklenen dosyalarda hangi renk paletlerinin kullanıldığını bize söylemektedir. [20]

Şekil 12 Adobe Color Ara Yüzü

Kaynak: (Tasarımını yapmış olduğum Seyit Usta Treyler internet sitesinin Adobe Color'daki renk paletinin görseldir.)

3.3 Menüler

Menüler web sitesi literatüründe navigasyon olarak da sıklıkla kullanılır. Bunun sebebi web sitesinde gitmek istediğimiz yere onlar aracılığıyla gitmemizdir. Nasıl ki kötü bir harita navigasyon uygulaması bizim gerçek dünyada gitmek istediğimiz yere ulaşmamıza engel olup kaybolmamıza yol açıyorsa bir web sitesinde de kötü navigasyon menüleri olması o sitede aradığımız şeyi bulamayıp kaybolmamıza yol açar.

İnsanlar web sitesi içerisinde gezinmeyi ve keşfetmeyi sever .Ancak eğer bu gezinme deneyimi güzel akıcı ve sade bir menüyle süslenmezse web sitesinde gezinmek kullanıcılar için yorucu sıkıcı ve bunaltıcı bir deneyime dönüşür.

İyi bir menüde 3 ila 6 arasında menü seçeneği bulunur. Bundan daha fazla seçenek çoğunlukla kullanıcıların dikkatini dağıtmaktadır. Sitenizdeki içeriği kategorilere ayırıp bunları aşağıya doğru açılan menülerle yerleştirmeniz kullanıcının sitede aradığı içeriği daha kolay ve daha hızlı bulmasına yardımcı olacaktır.

Menü seçeneklerinde uzun isimler hem sitenin hem de navigasyon menüsünün tasarımını baltalamaktadır. Örneğin “Bizimle İletişime Geçin” yerine “İletişim” yazmak menüyü daha sade ve daha anlaşılır hale getirilir. Pek çok insan iletişim yazarak arama yaptığı için bu sayede sitenin arama motoru optimizasyonu kısa ve sade menü seçenekleri kullanırsak daha iyi hale gelecektir.

Menü tasarımını yaptıktan sonra site hakkında bilgisi olmayan kişilere bu tasarımın demosunu atıp hangi seçeneklere tıklanıp tıklanmadığını ölçerek bilgi almak eğer kurumsal olmayan bir sitenin tasarımı yapılıyorsa başvurabilecek güzel yöntemlerden biridir. Bu sayede kullanıcıların tıklamayacağı gereksiz menü seçenekleri silinerek tasarım sadeleştirilir.

Navigasyon menüsünde en az bir tane etkileşim butonu olması kullanıcının menü üzerinden tek tıkla etkileşime girmesini sağlar. Randevu almak gibi eylemler bu etkileşimler için en uygundur. Sosyal medya butonları da mutlaka menüde bir ikon şeklinde bulunmalıdır. Kullanıcılar bu ikona tıkladığında bu hesaplara ulaşabilmelidir. [22]

3.4 Mobil Ara Yüz

2020 yılında yapılan bir araştırmaya göre internet sitelerine %53,81 oranında mobil cihazlarla %43,27 oranında bilgisayarlarla %2,92 oranında tabletlerle girilmektedir. Bu araştırma bize mobil cihazlarla uyumun artık bir seçenek değil bir şart olduğunu

göstermektedir. Mobil uyumu olmayan bir site yapmak 2020 yılı itibariyle her 100 kullanıcıdan 54'ünü kaybetmek anlamına gelmektedir.[23]

2020 yılındaki mobil cihazlara baktığımızda insanların kullandığı telefonların ekranları ortalama 5,5 ila 6,5 inç arasındadır. Ortalama ekran çözünürlüğü ise 1920x1080 pixeldir. Ekran kaliteleri birkaç yıl öncesine göre gayet gelişmiştir ve telefonların içerisindeki grafik işlemcileri de ciddi gelişmeler göstermiştir. Bu teknolojik gelişmeler mobil uygulama ara yüzlerinin ve mobil site ara yüzlerini tasarlayan kullanıcıların elini güçlendirmiş ve istedikleri animasyon ve ara yüzlerini herhangi bir donanımsal sınırlandırma olmadan tasarımlarına olanak sağlamıştır.

Mobil telefonların bugün pek çoğunda parmak izi sensörleri ve kameradan yüz tanıma özelliği mevcuttur. Hesap girişi gerekli bir site tasarlıyorsak bu teknolojileri giriş yapma ekranımıza entegre ederek kullanıcıların çok daha güvenli ve hızlı sitemize girmesini sağlayabiliriz.

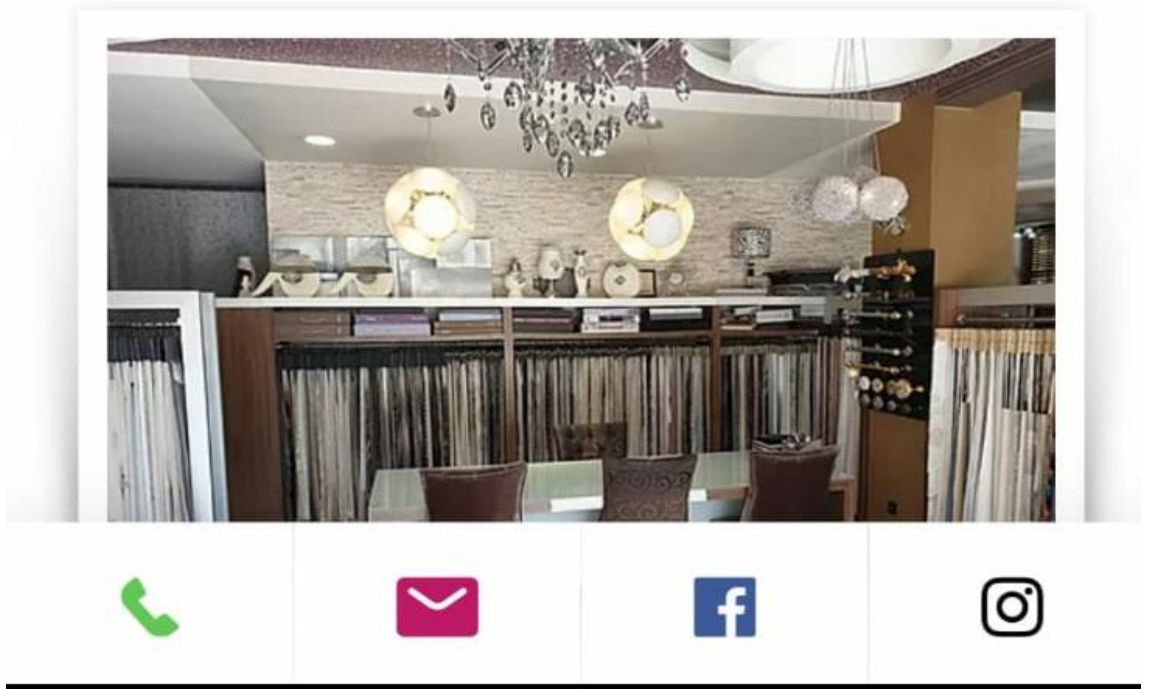
Mobil telefonlarda Amazon'un Alexa, Apple'ın Siri , Google'ın Google Asistant, Samsung'un Bixby akıllı asistanlarından en az bir tanesi yüklü gelmektedir. Bu sesli asistanlar kullanıcıları küçük ekranda yazı yazmaktan kurtararak sesli komutlarla pek çok işlem yapmasına olanak sağlamaktadır. Bu asistanların geliştirme ara yüzlerini sitemize entegre ederek kullanıcıların kullandığı sesli komut sistemiyle sitemizde yapmak istedikleri işlemleri sesli komut sistemiyle yapmalarına imkân sağlayabiliriz . Sesli komut sistemini kullanıp kullanmama kararını kullanıcıya bırakılmalıdır.

Gelişmiş animasyonlar daha iyi kullanıcı deneyiminin önemli parçalarından biridir. Kullanıcı için ekranda özenle oluşturulmuş ve göze hoş gelen animasyonlarla kullanıcıya sitenizin hikayesini kullanıcıyı deneyimin ana noktası haline getirerek anlatabilirsiniz. Bu deneyim eğer kötü tasarlanırsa kullanıcı için bir eziyete dönüşebilir.

Mobil cihazlarda küçük ekranlar yerini büyük ekranlara bıraktığından beri ekranın başından sonuna doğru baş parmağın hareketi giderek zorlaşmıştır. Bu sorunu aşmak için geliştiriciler yukarı dön butonunu ve alt gezinme çubuğunu geliştirdi. Yukarı dön butonu

basıldığında sayfanın en yukarısına gidilmesini sağlarken alt gezinme çubuğu ise sitedenin navigasyon menüsünün tamamı etkileşime geçilebilir butondan oluşan bir varyasyonunun ekranın en altında durmasıyla gerçekleştirilir. Alt gezinme çubuğu sitenin mobil ara yüzüne sadelik ve işlevsellik katmaktadır. [24]

Şekil 13 Alt Gezinme Çubuğu Örneği

Kaynak: (Tasarımını yapmış olduğum Bağcı Perde'nin internet sitesinin mobil ara yüzünden alınmış bir görseldir.)

3.5 Minimalist Yaklaşım

Minimalizm Fransızcadan dilimize geçen “minimum” kelimesinden türemiştir. Minimalizm sadeleşmeyi yaşama uyarlamayı hedefleyen felsefedir. Nicelikteki sadeleşmenin niteliği ön plana çıkarması hedeflenir. Minimalist kelimesi ise minimalizmi kendisine ilke olarak edinmiş kişilere ve tasarımlara verilen isimdir. Sadeliğin insanları gereksiz nesne ve olgulardan arındırıp hayatlarındaki öncelikli hedeflere yönelmesini amaçlayan bu felsefi akım tasarım dünyasında da kendisine yer bulmaya başlamıştır.[25]

Web tasarımında Minimalizm akımında ise sınırlı renk paletleri kullanılır. Bu akım geniş

renk paletleri içinde boğulmaktansa belli başlı renklerin dışına çıkmama prensibini benimser . Birçok minimalist tasarım tek renklidir veya yalnızca tek bir kalın renk kullanır. Bu rengin diğer tonları ise sitenin en önemli öğelerini dikkat çekici bir şekilde vurgulamak için kullanılır.

Minimalist tasarımcılar ara yüzlerindeki her bir öğeyi incelerler. Sitenin temel işlevini desteklemeyen ve sitede olması gerekli bulunmayan tüm öğeler siteden kaldırılır. Ek tasarım öğeleri veya gerçek grafikler eklememeyi görsel ilgi veya doğrudan ilgi yaratmak için kullanılır. Gerekmedikçe kullanıcı etkileşimi kullanılmaz.

Minimalist tasarımlarda tasarımcı sitenin anlamını iletmek için yazı tiplerini çok aktif bir şekilde kullanır. Yazıların kalın, italik, altı çizgili olmasının tasarımcının kullanıcıya anlatmak istediği hikayeye bağlantısı vardır. Kullanıcılar reklama benzeyen aşırı biçimlendirilmiş yazıları göz ardı edebilir. Bu sebeple mümkün olduğu kadar sade biçimlendirmeler kullanılmalıdır.

Web tasarımcılar için minimalist bir tasarımda aşırı biçimlendirilmiş metinlerle çalışmak oksijen tüpü kullanmadan derin bir suya dalış yapmaya benzer .Daha derinlere inmenize olanak tanır ama aynı zamanda çok risklidir eğer iyi kullanılırsa eşsiz bir görünüm ve hikâye anlatımı elde edilebilirken eğer kötü kullanılırsa sonuç maalesef hüsrana olur. [26]

3.6 Logo Tasarımı

Logo şirketlerin marka elçileridir. Çoğu zaman bir işletme söylendiğinde insanların aklına ilk o işletmenin logosu gelir. Bu sebeple güçlü bir marka imajı oluşturmak akılda yer eden bir logo gerekmektedir.

Logo tasarılmanın 2 yolu vardır. Adobe İllustrator gibi çizim ve düzenleme uygulamalarıyla çizim yaparak logo tasarlanabileceği gibi Logo Designer sitelerinden ücretli veya ücretsiz bir şekilde logo tasarlanabilir .Bu sitelere logo yapılacak markanın ismi markanın hangi sektörde hizmet verdiği girildikten sonra yapay zekâ sizin tasarım zevkinizi öğrenmek için birkaç soru sorduktan sonra size pek çok hazırlanmış logo sunar.

Logo tasarlarken logonun sitenin amacına ve konseptine uygun olmasına dikkat edilmelidir. Basit tasarımlar genelde daha çok akılda kalmaktadır. Dönemin tasarım konseptine uygun logo tercih edilebilir ancak logolar çok nadir değiştirilen tasarım öğeleridir. Bunu göz önünde bulundurarak her zamana uygun tasarım çizgileri bulunduran logolar tercih edilmelidir. [27]

Logonun ölçeklenebilir olması önemlidir. Zira bu logonun küçültülmüş halini Favicon logomuz olarak kullanabilmeliyiz. Favicon tarayıcının sekme kısmında gözüken site logolarına verilen isimdir. Küçük olduğu için çoğu kullanıcının gözünden kaçsa da deneyimli bir web tasarımcının gözünden kaçmamalıdır. [28]

3.7 En Çok Yapılan Geliştirici Hataları

3.7.1 Abartılı Pop-Up Kullanımı

İnternet sitelerinin pek çoğu ticari kazanç gütmektedir. İnternet üzerindeki en büyük ticari kazanç kaynağı ise reklamlardır. Daha fazla reklam geliri kazanmak için çeşitli yöntemler geliştirmeye başlandı .Bu tekniklerde biri de pop-up reklamlarıydı.. Pop-up reklamlar kullanıcı internet sitesine girdiğinde kullanıcının istemediği şekilde açılan kullanıcının bilgisayarının işlem gücünü yoran reklam pencerelerine verilen isimdir.

Günümüzde tarayıcılar bunların bazılarını engelleyebilmektedir.[29]

Günümüzde internet sitelerinde kullanıcılara onları en çok sinir eden şeylerin başında yer alan Pop Up sayfaları kullanıcıların pek çok internet sitesini terk etmesinin sebebidir. Eğer pop-up sayfalardan gelen reklam gelirine ihtiyaç varsa kullanıcı siteden çıkarken pop-up çıkarmak kullanıcının sitedeki deneyimini bitirdiği için çoğu kullanıcıyı site yüklendikten sonra çıkan pop-up reklamlar kadar sinirlendirmemektir.[21]

3.7.2 Hatalarla Dolu Linkler

Siteye eklemiş olan her linkin çalışıp çalışmadığını düzenli olarak senede 2 defa kontrol edilmelidir. Eğer link çalışmıyor ise bu linki güncelleme imkân var ise güncellemeli eğer güncelleme imkânı yok ise siteden kaldırılmalıdır. Kullanıcılar sitede çalışmayan bir linke

tıkladığında istediği bilgiye dosyaya ve içeriğe ulaşamazsa o linkteki siteyi değil o linki veren siteyi suçlayacaktır.[21]

3.7.3 Hatalı Bağlantı Renkleri Kullanma

Bilişim jargonunda bağlantı renkleri belirlidir ve nerdeyse her kullanıcı tarafından kabul görmüştür. Daha önce tıklanmamış bağlantılar maviyle tıklanmış bağlantılar ise mor ile gösterilir .Bunu göz ardı edilerek oluşturulan sitelerde kullanıcı hangi bağlantıya daha önceden tıklayıp tıklamadığını fark etmekte zorlanır. [21]

3.7.4 Abartılı Reklamlar

Reklamlar eskiden web sitelerinde sadece tıklayarak etkileşim kurulan basit kutu veya dikdörtgen şeklinde panolar idi . Teknoloji geliştikçe kullanıcının dikkatini çekmek için hareketsiz reklam panoları yerini interaktif reklam bannerlarına bıraktı. Bu da kullanıcıların içeriğe odaklanmasını zorlaştırdı ve reklam engelleyici yazılımlar kullanmasına sebep oldu.

Eğer siteye reklam alınacaksa sade olmasına ve sitedeki içeriğin önüne geçmeyecek şekilde olmasına dikkat edilmelidir. Aksi taktirde kullanıcılar sitedeki reklamları engelleyecek veya sitede daha az zaman geçirecektir.[21]

3.7.5 Yüksek Yükleme Süreleri

Yapılan bir araştırmaya göre sitenin yüklenmesinde yaşanan 1 saniyelik gecikme sayfa görünme sayılarını %11, kullanıcı memnuniyetini %16 azaltmaktadır. Kullanıcıların %47'si sitenin 2 saniyeden az bir zamanda yüklenmesini beklerken %40'ı ise 3 saniyeden fazla yükleme sitelerinde siteyi terk etmektedir.

Yükleme süresini düşürmek için yapılması gerekenlerin başında sitede kullanılan dosya boyutlarını minimal boyutlarına getirmek gelmektedir. Özellikle resim ve videolar çoğu zaman düşük internet hızına sahip kullanıcıların siteye girmek için beklemesine sebep olmaktadır. Kullanıcının tarayıcısında çalışan JavaScript 'in yüklenmesini erteleyerek

sayfa yüklendikten sonra yüklenmesini sağlamak hız konusunda ciddi avantaj sağlamaya yarayacaktır.

CDN Content Delivery Network (İçerik Dağıtım Ağı) sitenizi küresel sunucu ağında önbelleğe almanızı sağlar. Genellikle bir bölge sunucundan ilk defa yapılan erişim isteği daha çok sürmektedir. Kullanıcı sitenin linkine tıkladığında CDN ağındaki önbellek sayesinde erişim hızı artacaktır. Ayrıca sunucular arası uzaklık yüzünden yaşanan gecikme süreleri telafi edilebilir. CDN %20 ile %51 arasında yükleme hızı artışı sağlamaktadır.[30]

3.7.6 Sürüm Yedekleri Almadan Geliştirme Yapma

İnsanlar hata yapan canlılardır. Web geliştiricileri özellikle yeni bir şey üzerinde çalışırken çok kez sitedeki bazı fonksiyonları bozar ve düzeltir . Bazı hatalar maalesef ki geri alınamayacak sonuçlar doğurur. Eğer yapılan işin düzenli olarak yedeğini almış ise eski sürüme geri dönülebilir.

Yaptığı her değişiklikten sonra kullandığı geliştirme platformunda sürüm numarası ve küçük notlarla yapılan siteyi ayırması ilerde geliştiricinin sürümler arasındaki farkı anlamasına yardımcı olur. Yedek almayarak çalışmak zaman ve para kaybının yanında geliştiricinin üzerinde büyük bir stres yükü de getirir. En ufak bir hatasında sitedeki tüm emeğini kaybedecek olmanın korkusuyla çalışmaktansa düzenli olarak 5 ile 10 dakika arası ayırıp düzenli yedekleri kaydederek çalışmak pek çok geliştirici için daha kazançlı olur.[31]

3.8 Arama Motoru Optimizasyonu

3.8.1 Arama Motorları ve Çalışma Prensipleri

Günümüzde internetteki bilgi, içerik ve dosyaları bulmak için arama motorlarını kullanırız. Arama motorları, kullanıcının arama yaptığı sözcüklerle en ilgili sonuçları, hızlı şekilde listeleyen yazılım veya web siteleridir. Sektörde %93 kullanım oranıyla açık

ara lider olan Google arama motoru dediğinde herkesin aklına ilk gelen isimdir.

Örümcek denilen arama motoru yapay zekâları internet ortamındaki tüm web sitelerini tarar. Sonra bunların indekslenmesi gerekenleri arama motorunun veri tabanında toplar. Sonra o web sitelerin içindeki diğer web site linklerini bularak bunları bir veri havuzuna atarak aralarındaki ilişkileri gelişmiş yapay zekâ algoritmalarıyla puanlanmaya çalışılır. Yüksek puan alan site ve içerikler ilgili konuyla alakalı yapılan aramalarda üstte yer alır.[32]

3.8.2 Arama Motoru Optimizasyonu

Bugün pek çok kullanıcı internete arama motorlarından girmektedir. Aradıkları şeyi arama motorlarına yazıp çoğunlukla aramalarda en üstte yer alan siteleri kullanmaktadırlar. İnternette arama sonuçlarında önde olmak insanların sitenizi fark etmesi demektir. Bunu sağlamak için arama motoru optimizasyonu denilen ayarlamaların yapılması gerekmektedir. [33]

3.8.3 Arama Motoru Optimizasyonu Adımları

Arama motoru optimizasyonu için sitenin ilişkilendirilmesi istenilen anahtar arama kelimeleri seçilmelidir. Bu anahtar arama kelimeleri Google Keyword Planner gibi bu konuda istatistiksel veri sunan pek çok platform aracılığıyla seçilebilir. Bu platformlar insanların hangi kelimeyi ne kadar ne sıklıkla aradığını hangi lokasyonlarda daha çok aradığı gibi pek çok kıymetli bilgiler içermektedir. Google’a reklam vererek aramalarda daha yukarıda olmak da seçenekler arasındadır. Bu seçenek tercih edilecekse Keyword Platformlarındaki istatistiksel veriler hedeflenen kullanıcı kitlesine ulaşma oranını arttırır.

Seçilen anahtar kelimelerle site içeriği site başlıkları site bağlantıları düzenlenmelidir. İyi formatlanmamış bağlantılar çoğunlukla Google algoritmaları tarafından iyi karşılanmaz . Bağlantılar sade olmalıdır. Görseller de anahtar metinle uygun olacak biçimde indekslenmelidir.

Eğer bir şirket için arama motoru optimizasyonu yapılıyor ise Google My Business hesabı mutlaka alınmalıdır. Bu işletmenizin adı Google’da arandığında şirketinizin konum

iletişim ve web sitesi bilgilerinin aramalar ekranında direkt olarak gözükmesini sağlar.

Bugün internette içeriğinin pek çoğunun sosyal medya kanallarında üretilmekte paylaşılmaktadır. Sitenizin sosyal medya platformlarında paylaşılırken ön izleme görünümü çok önemlidir. Ön izlemeler sosyal medya kullanımındaki kullanıcılara sitenize girmek veya girmemek kararını vermesinde onlara yol gösterir.

Google Search Console web sitelerine Google arama performansları hakkında bilgilendiren ücretsiz bir araçtır. Sitedeki hataları ve çözüm önerilerini kullanıcılara sunar. Tüm arama motoru optimizasyonu süreçleri için performans değerlendirmesi yapmak için benzersiz bir araçtır.

BÖLÜM 4: WORDPRESS VE WIX PLATFORMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

4.1 Hizmetler

Web siteleri için gerekli olan hizmetleri Wix çoğunlukla tek bir pakette sunmaktadır. WordPress.com üzerinden paket hizmetler satılsa da kullanıcıların tamamına yakını WordPress'i satın aldıkları server bilgisayarlarına C Panel aracılığıyla kurmaktadır. WordPress kullanan sitelerin çoğu web sitesi için gerekli hizmetleri bir veya daha fazla siteden almaktadır.

Web geliştirmeye yeni başlayan biri için Wix platformu tek bir platformda bu hizmetleri birleştirirken WordPress tarafında kullanıcılar hangi hizmeti nereden nasıl almaları gerektiğı konusunda detaylı araştırmalar yapmaladırlar. Sonrasında hangi hizmetlere ihtiyaç duyduklarına karar verdikten sonra da bu hizmetler için en uygun firmayı ve fiyatı bulmak için bir Pazar araştırmasına başlamalıdırlar.

Ancak deneyimli geliştiriciler için ise Wix onların istediğı ayrıntılı hizmet paketlerinin tamamını karşılamamaktadır. Bunu yapabilecek alt yapıya sahip olmalarına rağmen rakibi WordPress 'in çok güçlü olduğı alana girmek istememektedir. Alan adını bağlamaya izin verse de dışarıdan başka bir sunucuya bağlanmayı desteklememektedir.

WordPress ise neredeyse her şeyin seçimini kullanıcıya sunmaktadır. Kullanıcılar istediği firmadan sunucu kiralayabilir istediği firmadan alan adı alabilir hatta istediği firmadan SSL güvenlik sertifikası dahi sisteme bağlayabilir. Her firmanın verdiği hizmet tipi hizmet kalitesi aynı olmadığı için her kullanıcının WordPress deneyimi birbirinden oldukça farklıdır. Wix ise kullanıcıların farklı isteklerine göre farklı çözümler sunmaya çalışsa da temelinde aynı deneyimi vaat etmektedir

Bunları bir örnekle açıklamak gerekirse Wix platformunda ücretsiz sürümle yayına aldığım sitemin ücretsiz bir Wix domaini kısıtlı da olsa bir sunucusu ve güvenlik sertifikası otomatik olarak siteyi yayına al tuşuna bastıktan sonra Wix tarafından oluşturuldu. Bu işlemlerin hiçbiri için araştırma yapmam gerekmedi.

WordPress platformunda ise önce domain adı sağlayan Name.com isimli bir siteden alan adı aldım. Ardından Education Host isimli siteden hosting servisini aldım. Sonrasında name.com sitesinden domainimi hosting sunucumun Ip numarasına yönlendirdim. Ardından Education Host'un Cloud servisinden güvenlik sertifika kodunu domainime ekledim. Ardından C panelime ulaşip WordPress kurulumu gerçekleştirdim. Ardından WordPress ara yüzü üzerinden bir eklenti sayesinde güvenlik sertifikamı aktif hale getirdim. Bunları yapmak yaklaşık 2,5 saatlik araştırma ve kullandığım firmaların müşteri temsilileriyle 30 dakikalık görüşme gerektirdi.

Ancak bu kurulumları yaparken çok uğraşmanın getirdiği bazı avantajlar da oldu. Domain adımın teknik detaylarının bazılarını değiştirebilmek güvenlik sertifikamın ince ayarlarına ulaşip tekrar yenileceği vakti ayarlayabilmek, sunucunun içerisindeki dosyalara erişip onları değiştirme imkanına erişerek site üzerindeki hassas ayarlamalarını istediğim şekilde yapmış oldum. Wix de bu işlemler göz açılıp kapanıncaya kadar yapılması güzel olsa da hizmetlerin elle ince ayarı sitemin sunucu klasörüne erişebilme imkanlarından mahrum kaldım. Bu ince ayarlar olmadan site stabil sorunsuz çalışsa da belli bir seviye üzeri işlerde web geliştiricileri bu ince ayar imkanlarından mahrum kalmak istememektedir. Özetleyecek olursak 2 tarafın da kendine göre avantajları ve dezavantajları vardır. Hızlı basit hizmet anlayışı arayanlar için Wix ayrıntılı ve karmaşık

hizmet anlayışı arayanlar için WordPress daha avantajlıdır.

4.2 Geliştirme Opsiyonları

Wix platformu web geliştirme kısmında çok fazla yazılım desteği sunmamaktadır. Belli başlı JavaScript kütüphanelerine destek sunan platform Html ile yapılmış içerikleri de sitenin içerisine gömmeyi desteklemektedir. Wix kullanıcılarına çoğunluk ihtiyaçları için hazırlanmış şablonlar hazırlayarak kullanıcılarının mümkün olduğu kadar az kodlama kullanarak sürükle bırak yöntemiyle kendi ihtiyaçlarına uygun form buton görsel video Youtube gibi pek çok şablonla kullanıcıların ihtiyaçlarını basit şekilde çözmelerini amaçlamaktadır.

WordPress platformu ise web geliştiricilerini büyük bir özgürlük okyanusuna bırakmaktadır. Kullanıcılar dünya genelindeki 30000 ücretli ve ücretsiz temayla kullanıcılar diledikleri temayı kullanabilmektedir. Kullanıcılar kullandıkları temaları tema ayarları kısmından çoğunlukla Php, Html ve Css kodlarına erişerek kendi ihtiyaçlarına göre şekillendirebilir .Ayrıca WordPress tema yükleme olanağı da sağlamaktadır. Kendi ihtiyaçlarına göre kişiler daha önce yapılmış temaların yasal haklarını çiğnemedikleri sürece kendi kodlama ve tasarım becerileriyle yeni temalar oluşturabilir bunları satabilir veya ücretiz kullanıma sunabilir. [35]

WordPress temalarının her birinin farklı tasarım karakteristiği olmasının yanında her birinin geliştiricilere sunduğu özellikler farklıdır. Bazı temalar mobil uyumluluk için görsel ara yüzde ayarlama sağlarken bazı temalar sağlamamaktadır. Tabi ki pek çok ayarlama tema ayarlarından kodlama diliyle yapılabilir ancak bu yazıların kodların WordPress'te sorunsuz çalışacağını da bir garantisi yoktur.

Temaların bağımsız geliştiriciler tarafından geliştirilmesi WordPress'e tema seçeneği anlamında büyük avantaj sağlamakla birlikte aynı zamanda bu temaların her birinin farklı opsiyonlara seçeneklere sahip olması bazı temalarda çok basit değişikliklerin dahi

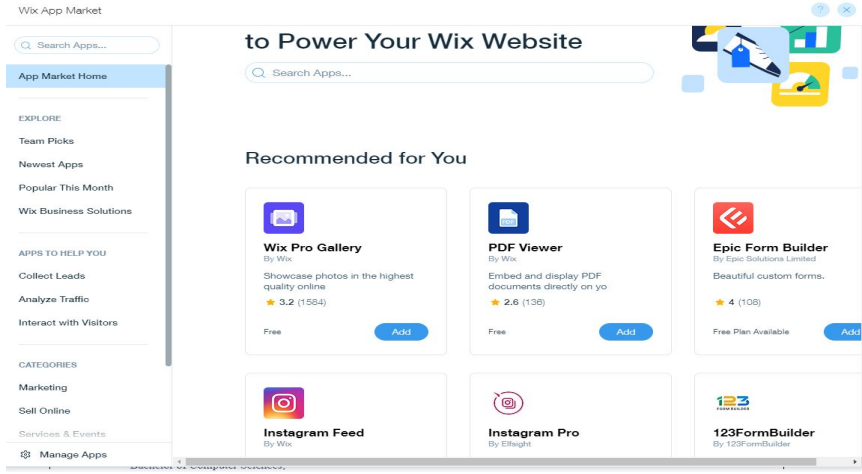
kodlama yöntemiyle değiştirilmesi gerekmesi özellikle çok deneyimi olmayan kullanıcıların web geliştirme deneyimini olumsuz etkilemektedir. Öte yandan özellikle çok bilindik temalarla alakalı internetteki dokümantasyon çok fazladır. Sorun yaşayan kullanıcılar eğer ücretli bir tema almışsa bu ücretli temayı sağlayan firmalardan da destek alabilmektedir.

Wix kullanıcılarına bazı etkileşim ve özellik kazandırmak için bazı eklentilerini Wix App Market’de kullanıcılarıyla buluşturur. Temel kullanıcı ihtiyaçlarını öne çıkaran Wix App Market’de seçenekler oldukça sınırlıdır. Ancak geliştiricinin Wix olması orada bulunan uygulamaların uyumlu ve stabil çalışmasını sağlamaktadır. Navigasyon menüsüne dil seçeneği eklememizi sağlayan Wix Language ve sitemize Instagram akışımızı gömmemizi sağlayan Instagram uygulaması bu uygulamalardan bazılarıdır.

WordPress ise tam bir eklenti cennetidir. 55000’den fazla eklenti bulunan WordPress’te dışarıdan uyumlu eklentiler de kurulabilmektedir. Sunucuya WordPress kurulumu yapıldıktan sonra ara yüzü açtığımızda pek çok özelliğin olmadığını görürüz .Bu eklentileri Plugin sayfasından ekledikten sonra pek çok özelliğe kavuşuruz. Bu durum deneyimli geliştiriciler için esneklik sağlasa da deneyimli olmayan kullanıcılar için biraz zor bir süreç olmaktadır. Eğer geliştirici vakit ayırıp gerekli dokümantasyonlardan faydalanır ise bu esnekliğin olumlu taraflarından yararlanmaya başlar.

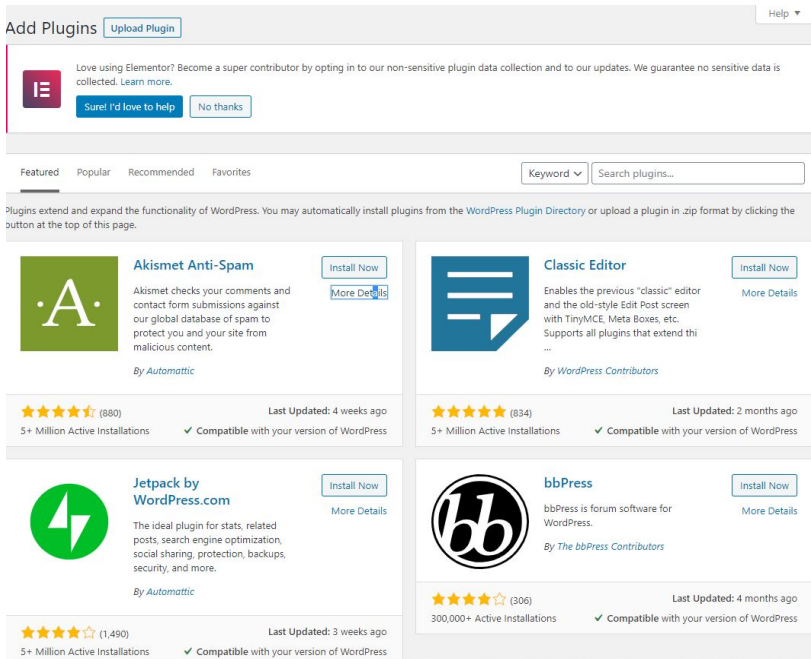
Farklı geliştiriciler tarafından geliştirilmenin bir diğer handikabı ise her eklentinin her temayla ve diğer eklentilerle uyumlu olmamasıdır. Çok kullanılan kendi topluluğunu oluşturmuş ve profesyonel ekiplerle geliştirilen eklentilerin tamamına yakını bu uyumsuzluk sorunlarından etkilenmemektedir. Ancak özellikle tek kişili ekipler tarafından hazırlanmış fazla indirme sayısına sahip olmayan eklentiler bazı uyum sorunlarına sebep olmaktadır .Ayrıca bu eklentilerin dokümantasyonu da diğer çok kullanılan eklentilere göre azdır. WordPress Plugin ekleme sayfasında diğer kullanıcıların verdiği değerlendirme puanı ve yorumları göstererek kullanıcılara bu eklentiler hakkında diğer kullanıcıların deneyimini öğrenme imkânı da verir.

Şekil 14 Wix App Market

Kaynak: (Tasarımını yapmış olduğum Bağcı Perde'nin internet sitesinin Wix hesabından alınmış bir görseldir.)

Şekil 15 WordPress Plugin Ekleme Ekranı

Kaynak: (Tasarımını yapmış olduğum Can Calkan internet sitesinin WordPress ara yüzünden alınmış bir görseldir.)

4.3 Mobil Ara Yüz

Wix özellikle mobil ara yüz konusunda sürükle bırak mantığını sürdürüp mobil ara yüz tasarımında geliştiricilerin ihtiyacı olan araçları geliştiricilere başarılı ve sade ara yüzüyle sunmayı başarmaktadır. Web sitesi tasarımı yaparken ekranın üst kısmındaki telefon simgesine tıklanarak mobil ara yüz tasarımına geçiş yapılır.

İlk kez bu ekrana girdiğinizde Wix size mobil ara yüz ayarlamalarını nasıl yapacağınızı otomatik imleçlerle göstermeye başlar. Bu işlem gerçekleşikten sonra az seçeneğin olduğu bir ekranla karşılaşılır. Bu ekranda mobil ara yüzde görünmesi istenmeyen şeyleri seçebilir mobil ara yüzde boyut ayarlamalarını gerçekleştirebilirsiniz.

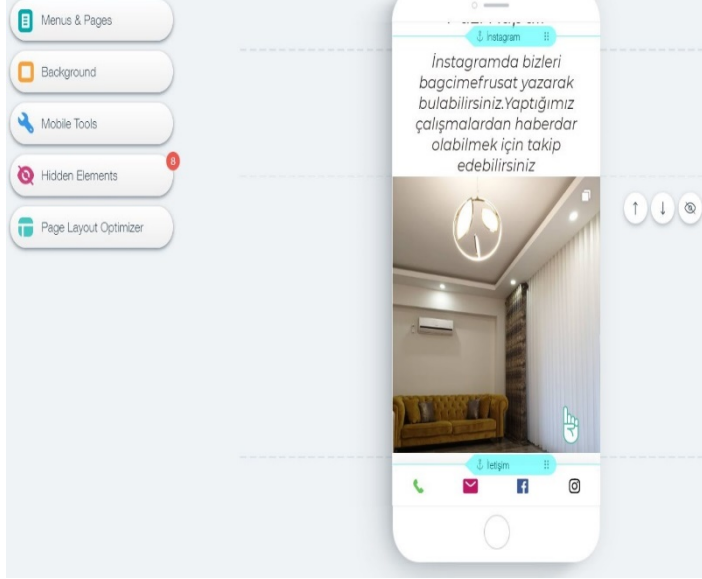
Mobil araçlar kısmında alt gezinme çubuğu ekleyip tek tıklamayla siteyi gezen kullanıcılar LinkedIn, elektronik posta, telefon, Facebook, Instagram aracılığıyla etkileşime geçebilir. Başa dön butonu özellikle 5,5 inç ve üzeri telefon ekran boyutu olan kullanıcılara kolaylık sağlar .Kullanıcılar başlangıç ekranıyla karşılanabilir ve Google Chrome tarayıcısının kullanıldığı renge göre dinamik tema uygulanabilir. Wix mobil ara yüz kısmında platformdaki geliştirme tekiliğini uyum ile birleştirmiştir.

WordPress'te ise mobil ara yüz kısmı kullandığınız tema kullandığınız eklentilere bağlı olarak çok büyük değişkenlik gösterir. Çoğu tema yapılma tarihleri de eski olduğu için mobil ara yüz kısmında iyi sonuç vermemektedir. Elementor Pro gibi sayfa düzenleme eklentileri mobil ara yüz konusunda bazı esneklikler tanısa da mobil cihazlar düşünülmeden geliştirilmiş ve kullanıcıya mobil cihazlardaki görünüm konusunda görsel ara yüzle değiştirme imkânı sunulmayan temalar ne kadar kod gömülürse gömülsün iyi sonuç vermemektedir.

WordPress 'teki çoğu temanın mobil ara yüz tasarımı mantığı var olan tasarım şeklini sayfa şablonunu tasarımını en az kayıpla mobile taşımaktır. Çoğu eklenti de bilgisayar ekranında nasıl çalışıyorsa mobilde de aynı şekilde çalışmaktadır. Wix ise mobilin ihtiyaçlarına özel ara yüz tasarımına odaklanmaktadır. Örneğin Wix'te kullandığım

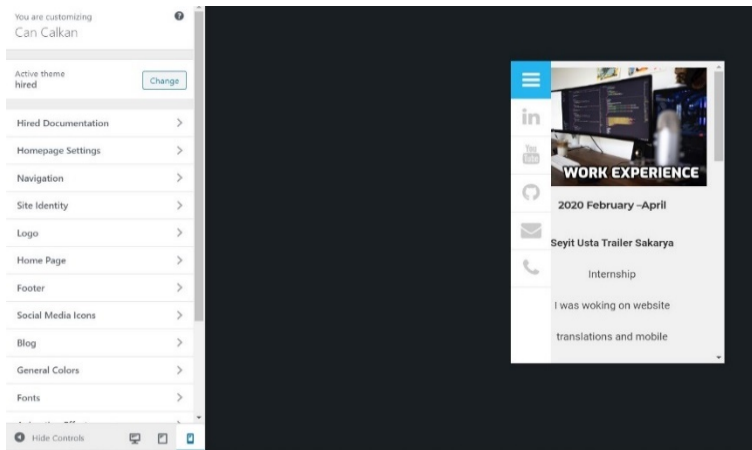
İnstagram eklentisinin bilgisayar ekranındaki geliştirme seçenekleri ile mobil ara yüzdeki geliştirme seçenekleri birbirinden farklıdır. Bu da mobil ara yüzün ihtiyaçlarına yönelik tasarımlar ortaya çıkarmakta yarar sağlar.

Şekil 16 Wix Mobil Ara Yüzü Tasarımı

Kaynak: (Tasarımını yapmış olduğum Bağcı Perde'nin internet sitesinin Wix mobil geliştirme ara yüzünden alınmış bir görseldir.)

Şekil 17 WordPress Ara Yüzü Tasarımı

Kaynak: (Tasarımını yapmış olduğum Can Calkan internet sitesinin WordPress mobil geliştirme ara yüzünden alınmış bir görseldir.)

4.4 Arama Motoru Optimizasyonu

Wix arama motoru optimizasyonu konusunda kullanıcıya basit ara yüzlerle yapması gereken şeyleri onlara sadece açıklayan Seo Wix isimli araçla gerçekleştirmektedir. Bu araç size 3 tane anahtar kelime seçmenizi söyler. Sonrasında Google’da bulunmak için Google kodunu otomatik olarak siteye gömer. Benim tüm arama motoru optimizasyonları işlemleri ortalama 10 dakika sürmüştü. Aynı zamanda Wix sosyal paylaşım ayarları konusunda da kolay bir ara yüze sahiptir.

WordPress’ te arama motoru optimizasyonu süreçleri pek çok diğer süreç gibi eklentiler sayesinde yönetilmektedir. WordPress ‘teki arama motoru optimizasyonu eklentilerinin çoğu ayrıntılı arama motoru optimizasyonu konusunda yeterli bilgi sahibi olmayan bireylerden çok bu konuda bilgi ve tecrübe sahibi bireylere uygun eklentilerdir. Kullanılan eklentinin kalitesi arama motoru optimizasyonu performansını etkilemektedir.

Wix ayrıca Google arama istatistiklerini sitenin günlük trafiği gibi pek çok bilgiyi basit ve şık gösterge panelleri ile kullanıcısına sunmaktadır. Kullanıcılar site tıklama rakamlarıyla alakalı bildirimleri de site hesaplarından görülmektedir. Ayrıca çok kullanışlı bir mobil uygulama sayesinde site trafiklerini mobil cihazlardan da takip edebilmektedirler.

WordPress’te web sitesi trafiğini analiz eden , arama motoru konusunda yapılması gereken şeyleri söyleyen pek çok eklenti vardır. Bu eklentilerdeki ince ayar seçenekleri sayesinde sitenizin trafiğini çok ayrıntılı biçimde takip edebilirsiniz.

Özetleyecek olursak Wix arama motoru optimizasyonu konusunda kullanıcılara kolay ara yüzlerle yapmaları gerekenleri basitçe anlatarak çok büyük ölçekte olmayan sitelerin arama motoru optimizasyonunu ve site trafiği yönetimini sağlarken WordPress bunu daha karmaşık daha ince ayar isteyen eklentilerle sağlamaktadır. Bu eklentilerin çoğu amatör geliştiricilerden çok profesyonel geliştiricilerin ihtiyaçları göz önünde bulundurularak geliştirilmiştir.

4.5 Teknik Destek

Wix platformu teknik destek kısmında kullanıcıların yaşadığı problemleri ayrıntılı şekillerde nasıl çözebileceklerini anlatan dokümantasyonun yanında aynı zamanda kullanıcılarına hızlıca telefonla destek sağlamaktadır.

İtalyanca, Almanca, Portekizce, Rusça, İspanyolca, İngilizce ve Fransızca dilinde hizmet sağlayan Wix bu hizmeti sadece platforma para veren müşteriler için değil aynı zamanda platforma para vermeyen müşteriler için de sağlamaktadır. Wix platformu üzerinde çalışma yaparken defalarca bu servisi çok sık deneyimleme fırsatı bulundum. Aranma talebi oluşturduktan hemen sonra telefonum Wix temsilcisi tarafından arandı. Sorunlarım bizzat yetkili personeller tarafından çözümlendi. Wix bu servis için hiçbir şekilde benden ücret talep etmedi.

WordPress platformunda ise teknik destek yetkili müşteri temsilcilerinden ziyade çoğu zaman kullanıcılar tarafından sağlanmaktadır. Dünyanın en büyük topluluklarından birine sahip olan WordPress'te yaşanan herhangi bir sorun internete yazdığınız zaman konuyla alakalı çok ayrıntılı yazılar videolar bulunmaktadır. Ancak çok kullanılmayan bir tema veya çok kullanılmayan eklentiler kullanıyor ve bunlarla alakalı sorunlar yaşanılıyorsa internette bunlarla alakalı araştırma yapıyorsanız bazı şeyleri bulmak bu platformda sorun teşkil edebiliyor.

WordPress'te tema satan büyük şirketler müşterilerine teknik destek sağlamaktadır. WordPress'te eklenti satan pek çok şirket de aynı şekilde teknik destek sağlamaktadır. WordPress'te yaşanan bir sorunun çözülmesi süreci teknik destek veren firmalara bağlı olarak değişmektedir. Ortak bir WordPress teknik destek deneyiminden söz edilememektedir. Ancak kendi topluluğunu oluşturmuş büyük şirketlerden tema ve eklentiler satın almak bu deneyimin çoğu zaman iyi olmasını sağlamaktadır.

Özetleyecek olursak Wix platformu içindeki tüm uygulamalar ve şablonlar Wix' e ait olduğu için Wix sıkıntı yaşayan kullanıcılarına aynı kalitede teknik destek sağlayarak ortak bir Wix tecrübesi sağlayabilirken WordPress içinde binlerce farklı geliştirici olduğu platformdaki uygulamalar ve eklentiler birbirinden çok farklı deneyimler sunduğu için

ortak bir WordPress deneyimi kullanıcıya sunamamaktadır.

4.6 Maliyet

Wix'te paketler kişisel kullanım ve şirket kullanımı olarak ikiye ayrılmaktadır. E ticaret kurumsal elektronik posta gibi hizmetler kullanmak istiyor ise işletme eğer kişisel kullanım istiyorlar ise kişisel paketlere yönelir. Bu paketlerde sitenin bant aralığı site için alan adı gibi özellikler fiyata göre değişkenlik gösterir. Bu paketler platformu ilk defa kullanacak kullanıcılar için daha uygun fiyatlarla kullanıcılara sunulmaktadır.

Gelişmekte olan Türkiye gibi ülkeler için fiyat esnekliği sağlanmaktadır. Bu da gelişmekte olan ülkelerdeki kullanıcılar için Wix' i diğer servislere göre mali anlamda avantajlı kılmaktadır. Platformu ücretsiz kullanmak isteyen kullanıcılar sitede Wix reklamlarıyla ve Wix alan adıyla yaptıkları siteyi internette yayınlatabilirler. Ayrıca bazı eklentilere erişim sağlayamazlar.

WordPress.com sitesinde geliştirme yapan kullanıcılar için WordPress Wix' e benzer planlarla fiyatlandırma yapmaktadır. Bu fiyatlandırmalar Wix gibi bölge bazlı değildir. Dünya genelinde WordPress.com sitesi pek rağbet görmemektedir. İnsanların çoğu kendi alan adlarını sunucu servislerine kurup sunucunun içine WordPress yükleyerek geliştirme yapmaktadırlar.

WordPress ile site yapmanın toplam maliyeti hangi sunucu firmasından alan adı ,hosting , güvenlik sertifikası, kurumsal elektronik posta hizmeti aldığınıza göre değişmektedir. Bunlara WordPress içerisine kurulacak uygulama ve temalar eğer ücretli ise bunların maliyeti de eklenmektedir. WordPress platformunun maliyeti kullanıcı ihtiyaçlarına ve isteklerine göre değişiklik göstermektedir .Kullanıcılar ücretsiz domain adı, hosting servisleriyle, ücretsiz tema ve eklentiler de diledikleri gibi geliştirme yapabilmektedir. Burada kullanıcıların limitleyen hosting performansı, hosting depolama alanı, temaların ve eklentilerim kullanıcılara sunduklarıdır.

Toplam maliyetleri karşılaştırdığımızda Wix çoğu zaman WordPress'e göre çoğu senaryoda daha avantajlıdır. Bunun temel sebebi sunduğu tüm servislerin kendisine ait olmasıdır.

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Web siteleri her geçen gün hayatımızda daha çok öneme sahip olmaya devam edecek. Bu sebeple web sitesi geliştirme işi de çok daha önemli bir hale gelecektir. Planlı bir şekilde bu süreci yürüten web sahipleri ve geliştiricileri yürütmeyenlere göre daha başarılı olacaktır.

Web 1.0 ile başlayan bu yolculuk web kullanıcılarını ve geliştiricilerinin özgürlüğüne doğru uzanmaktadır. Web kullanıcıları hangi siteleri kullanacağını seçmekte web geliştiricileri ise kullanacakları geliştirme platformları geliştirme dilleri tasarım tekniklerini seçmekte özgürdür. İyi yapılmış seçimler başarıya kötü yapılmış seçimler ise başarısızlığa götürecektir.

Bu bitirme çalışmasında yazmış olduklarım kendi tecrübelerime ve teorik araştırmalarımaya dayanmaktadır. İnternet insanların sayesinde hızla değişim gösteren bir araç olduğu için bu bitirme çalışmasında yazmış olduğum tasarım görüşleri , diller , platformlar zamanla değişime uğrayacaktır. Bazıları geçerliliğini yitirirken bazıları daha fazla geçerlilik kazanacaktır .Dolayısıyla bu bitirme çalışmasındaki ele alınan konular ve üzerine fikir yürütülen doğrular 2020 senesinde internet geliştirme dünyasına özgüdür.

KAYNAKÇA

- [1] Tech Terms. “Definition of İnternet” Erişim 28 Nisan 2020
[.https://techterms.com/definition/internet](https://techterms.com/definition/internet)
- [2] WebMaster Portalı . “Web Nedir ?” Erişim 28 Nisan 2020._
<https://wmaraci.com/nedir/web>
- [3] Alpaslan Kibar “Web Teknolojileri” İnternet Programlama Dilleri Dersi
Dokümanı Erişim 1 Mayıs 2020
- [4] WebSite.com “What is Domain Name ? ” Erişim 1 Mayıs 2020
<https://www.website.com/beginnergide/domainnames/8/1/What-is-a-domain-name?.ws>
- [5] Hostinger “HTML Nedir ” Erişim 3 Mayıs 2020
<https://www.hostinger.web.tr/rehberler/html-nedir-hypertext-markup-language-hakkinda-genel-bilgiler/>
- [6] SkillCrush “What is Css ?” Erişim 4 Mayıs 2020
<https://skillcrush.com/blog/css/>
- [7] Hostinger “JavaScript Nedir ?” Erişim 4 Mayıs 2020
<https://www.hostinger.web.tr/rehberler/javascript-nedir-yeni-baslayanlar-icin-temel-javascript-rehberi/>
- [8] ZapTasarım “PHP Nedir ?” Erişim 4 Mayıs 2020
<https://zaptasarim.com/blog/php-yazilim-dili-nedir.html>
- [9] Medium.com “Django Nedir ?” Erişim 5 Mayıs 2020
<https://medium.com/@halilozel1903/django-nedir-52b29ebb7298>
- [10] Uysal Doğan. “ASP Nedir?” Erişim 6 Mayıs, 2020._
[integrationhttp://uysaldogan.com.tr/blogdetay/asp-nedir.aspx](http://uysaldogan.com.tr/blogdetay/asp-nedir.aspx)

- [11] Wikipedia. “Visual Studio Code ” Erişim 6 Mayıs, 2020.
https://en.wikipedia.org/wiki/Visual_Studio_Code
- [12] Wikipedia. “GitHub Pages ” Erişim 6 Mayıs, 2020.
https://en.wikipedia.org/wiki/GitHub#GitHub_Pages
- [13] Wikipedia. “WordPress ” Erişim 7 Mayıs, 2020.
<https://en.wikipedia.org/wiki/WordPress>
- [14] Wikipedia. “Wix ” Erişim 8 Mayıs, 2020.
<https://en.wikipedia.org/wiki/Wix.com>
- [15] Wix Support . “Wix Upgrading a Premium Plan ” Erişim 8 Mayıs, 2020.
<https://support.wix.com/en/premium-plans/upgrading-to-a-premium-plan>
- [16] Wix Support . “About the Wix App Market ” Erişim 8 Mayıs, 2020.
<https://support.wix.com/en/article/about-the-wix-app-market>
- [17] Wix Support . “About Corvid By Wix ” Erişim 8 Mayıs, 2020.
<https://support.wix.com/en/article/about-corvid-by-wix>
- [18] Wix Support . “Contacting Wix By Phone ” Erişim 8 Mayıs, 2020.
<https://support.wix.com/en/article/contacting-wix-by-phone-3491545>
- [19] Wikipedia. “Punto ” Erişim 10 Mayıs, 2020.
<https://tr.wikipedia.org/wiki/Punto>
- [20] Adobe Color Help . “Adobe Color ” Erişim 8 Mayıs, 2020.
<https://helpx.adobe.com/creative-cloud/adobe-color.html>
- [21] Li Wang (2011) , Succesful Commercial Web Design, Lisans Tezi, Bilişim Fakóltesi, Oulu Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
- [22] Jimdo.com “How to Perfect Your Website Navigation Bar ” Erişim 14 Mayıs, 2020.
<https://www.jimdo.com/blog/fixing-website-navigation-bar/>

[23] StatCounter “Desktop vs Mobile Market Share WorldWide ” Erişim 14 Mayıs, 2020.

<https://gs.statcounter.com/platform-market-share/desktop-mobile-tablet>

[24] Mind İnvntory “Mobile User Interface Design Trends ” Erişim 14 Mayıs, 2020.

<https://www.mindinventory.com/blog/mobile-app-ui-ux-design-trends-2020/>

[25] İstanbul İşletme Enstitüsü “Minimalizm Nedir Minimalist Ne Demek ” Erişim 16 Mayıs, 2020.

<https://www.iienstitu.com/blog/minimalizm-nedir-minimalist-ne-demek>

[26] Nielsen Norman Group “The Characteristics of Minimalism in Web Design ” Erişim 16 Mayıs, 2020.

<https://www.nngroup.com/articles/characteristics-minimalism/>

[27] Blog Logo Design Guru “Make a Logo Design ‘Stick’” Erişim 16 Mayıs, 2020.

<https://blog.logodesignguru.com/elements-that-make-a-logo-design-stick/>

[28] Wikipedia. “Favicon” Erişim 16 Mayıs, 2020.

<https://en.wikipedia.org/wiki/Favicon>

[29] Media Click “Pop-up Nedir” Erişim 17 Mayıs, 2020.

<https://www.mediatick.com.tr/blog/pop-up-nedir>

[30] Crazy Egg “Speed Your Web Site” Erişim 17 Mayıs, 2020.

<https://www.crazyegg.com/blog/speed-up-your-website/>

[31] Hostgator “İmportance of Backing WebSite” Erişim 17 Mayıs, 2020.

<https://www.hostgator.com/blog/backing-website-important/?AID=11553719&PID=2190813&CID=1918371&affpat=1&cjevent=4d533a1d983311ea825b031a0a180512>

[32] Hosting “Arama Motoru Nasıl Çalışır ” Erişim 17 Mayıs, 2020.

<https://www.hosting.com.tr/blog/arama-motoru-nedir-nasil-calisir/>

[33] Hostinger “Seo Nedir” Erişim 17 Mayıs, 2020.

<https://www.hostinger.web.tr/rehberler/seo-nedir/>

[34] Search Engine Watch “ Easy Seo Tips ” Erişim 17 Mayıs, 2020.

<https://www.searchenginewatch.com/2016/04/13/30-quick-and-easy-seo-tips-for-small-businesses/>

[35] ScepterMarketing “ How Many WordPress Theme ” Erişim 27 Mayıs, 2020.

<https://sceptermarketing.com/how-many-wordpress-themes/>